

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA
V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Katedra biotechnických úprav krajiny

**POSOUZENÍ VLIVU ZÁMĚRU
VÝSTAVBY NOVÉ ČÁSTI HOTELU
LIDICKÁ BOUDA V K. Ú. PEC POD
SNĚŽKOU NA KRAJINNÝ RÁZ**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Kamila Svobodová, Ph.D.

Diplomant: Bc. Anežka Havrdová

2013

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra biotechnických úprav krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Havrdová Anežka

Aplikovaná ekologie

Název práce

Posouzení vlivu záměru výstavby nové části hotelu Lidická bouda v k.ú. Pec pod Sněžkou na krajinný ráz

Anglický název

Effects of project a new building of hotel Lidická bouda in cadastral district of Pec pod Sněžkou on landscape character

Cíle práce

1. Vyhodnotit přírodní, kulturní, historické a estetické znaky a hodnoty krajinného rázu v záměrem dotčeném krajinném prostoru
2. Posoudit míru a únosnost zásahů navrhovaného záměru do významných znaků krajinného rázu
3. Stanovit míru přijatelnosti záměru, eventuelně podmínky pro minimalizaci zásahu do krajinného rázu
4. Vytvořit mapové a textové výstupy, které budou sloužit jako odborný podklad v rozhodovací praxi

Metodika

V diplomové práci bude postupováno dle Metodického postupu posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz od autorů Vorel, Bukáček, Matějka, Culek a Sklenička.

Harmonogram zpracování

- Do 15.5.2012 – diplomant nastuduje metodiku hodnocení krajinného rázu a její bodové shrnutí předloží vedoucímu práce
- Do 30.9.2012 – diplomant provede terénní šetření řešeného území, kde vyhodnotí přítomné charakteristiky krajinného rázu.
- Do 31.10.2012 – diplomant zpracuje osnovu diplomové práce (s důrazem na literární rešerši)
- Do 20.12.2012 – diplomant zpracuje literární rešerši diplomové práce a předloží ji vedoucímu práce
- Do 28.2.2013 – diplomant zpracuje praktickou část diplomové práce (metodická a hodnotící část) a předloží ji vedoucímu práce
- Do 30.3.2013 – diplomant předloží konečnou podobu diplomové práce vedoucímu práce
- Harmonogram zpracování diplomové práce počítá s průběžnými konzultacemi s vedoucím práce, příp. s konzultantem.

Rozsah textové části

40 normovaných stran textu bez příloh

Klíčová slova

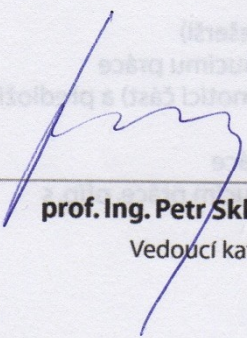
krajinný ráz, Krkonoše, Lidická bouda, přírodní krajina, ochrana přírody a krajiny

Doporučené zdroje informací

- Brychtová, J.: Krajinný ráz území Krkonoš II. Krkonoše, roč. 37, č. 8, s. 44-45, 2004.
Brychtová, J.: Krajinný ráz území Krkonoš. Krkonoše, roč. 37, č. 7, s. 18-19, 2004.
Culek, M. a kol.: Biogeografické členění České republiky. 1. vyd. Praha: Enigma, 1995.
Culek, M. a kol.: Biogeografické členění České republiky. II. díl. Praha: AOPK ČR, 2005.
Klimeš, P.: Krajina Krkonoš v proměně století. Horní Maršov, Veselý výlet, 2007.
Klvač, P.: Člověk, krajina, krajinný ráz. Brno: Masarykova univerzita, 2009.
Kupka, J.: Krajiny kulturní a historické: Vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2010.
Löw, J., Míchal, I.: Krajinný ráz. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2003.
Míchal, I. a kol.: Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve veřejné správě. Praha: AOPK ČR, 1999.
Vorel, I. a kol.: Metodický postup posouzení vlivu na navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, 2004 (2006).

Vedoucí práce

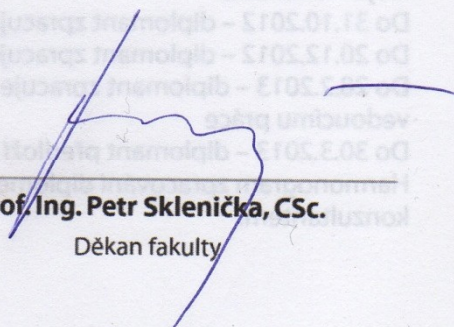
Svobodová Kamila, Ing., Ph.D.

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

V Praze dne 20.3.2013

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Posouzení vlivu záměru výstavby nové části hotelu Lidická bouda v katastrálním území Pec pod Sněžkou na krajinný ráz“ vypracovala samostatně pod vedením Ing. Kamily Svobodové, Ph.D. a že jsem uvedla všechny literární prameny, ze kterých jsem čerpala.

V Praze dne 15. 4. 2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce. Dále zaměstnancům KRNAP, zejména panu Ing. Jiřímu Halířovi za poskytnutí dokumentace k projektu a dalších materiálů. A za odborné konzultace děkuji též Ing. Tomáši Martínkovi.

Abstract

This thesis deals with the causal impact assessment on the Krkonoše mountains landscape of the planned construction of an extension to Lidická Bouda hotel in the cadastral area of Pec pod Sněžkou. The fundamental basis for the work was the methodical assessment of the impact of the proposed construction, activities or changes in landuse and landscape of authors I. Vorel, R. Bukáček, P. Matějka, M. Culek, P. Sklenička in 2004.

The work consists of theoretical and practical parts. The theoretical part defines the relationship between man and the landscape, the concept of landscape in Czech and European legislation, its protection, planning and assessment types. The practical part deals with the assessment of the causal impact of the project on the landscape. It summarizes the natural, cultural and historical characteristics of the area, and describes the assessment plan. It is based on analysis of the visibility of the project plan of the affected landscape area and landscape character. It also identifies, classifies and evaluates individual characteristics and the value of the landscape. An important part of the work will assess the impact of the project on these identified features and the value of the landscape.

Keywords: harmonic scale, landscape character assessment, Lidická bouda, Krkonoše, natural landscape, nature and countryside conservation

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá kauzálním hodnocením vlivu záměru výstavby nové části hotelu Lidická bouda v katastrálním území Pec pod Sněžkou na krajinný ráz Krkonoš. Základním podkladem pro zpracování hodnocení je metodický postup Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz autorů Vorel, I., Bukáček, R., Matějka, P., Culek, M., Sklenička, P. z roku 2004.

Práce se skládá z části teoretické a praktické. Teoretická část vymezuje vztah člověka a krajiny, pojetí krajinného rázu v české a evropské legislativě, jeho ochranu, plánování a typy hodnocení. Praktická část se zabývá kauzálním hodnocením vlivu záměru na krajinný ráz. Shrnuje přírodní, kulturní a historickou charakteristiku zájmového území, popisuje hodnocený záměr. Na základě analýzy viditelnosti záměru vymezuje dotčený krajinný prostor a místa krajinného rázu. Dále identifikuje, klasifikuje a vyhodnocuje jednotlivé znaky a hodnoty krajinného rázu. Důležitou součástí práce je vyhodnocení vlivu záměru na tyto identifikované znaky a hodnoty krajinného rázu.

Klíčová slova: harmonické měřítko, krajinný ráz, Krkonoše, Lidická bouda, přírodní krajina, ochrana přírody a krajiny

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíle práce.....	12
3 Literární rešerše.....	13
3.1 Krajina.....	13
3.1.1 Definice a výklad pojmu krajina.....	13
3.1.2 Vztah krajiny přírodní a kulturní.....	15
3.2 Vnímání a estetika krajiny.....	16
3.2.1 Vnímání krajiny.....	16
3.2.2 Estetika krajiny.....	17
3.3 Vliv člověka na krajinu a krajinný ráz.....	18
3.3.1 Krajinné plánování.....	19
3.4 Legislativní ochrana krajinného rázu na evropské úrovni.....	23
3.4.1 Evropská úmluva o krajině.....	23
3.4.2 Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního bohatství ..	25
3.5 Legislativní ochrana krajinného rázu na národní úrovni.....	26
3.5.1 Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.....	27
3.5.2 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu..	28
3.5.3 Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech.....	29
3.5.4 Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ..	30

3.6 Hodnocení krajinného rázu.....	30
3.6.1 Kauzální hodnocení krajinného rázu	31
3.6.2 Preventivní hodnocení krajinného rázu	32
3.6.3 Vymezení pojmů pro hodnocení krajinného rázu	32
3.7 Metodické postupy hodnocení krajinného rázu.....	33
3.7.1 Metodický postup Míchal a Löw	34
3.7.2 Metodický postup Bukáček	35
3.7.3 Metodický postup Vorel a kol.	36
3.7.4 Shrnutí	37
4 Materiál a metodika	38
4.1 Podklady a materiály pro hodnocení krajinného rázu	38
4.2 Postup hodnocení krajinného rázu.....	39
5 Charakteristika zájmového území	41
5.1 Přírodní charakteristika	42
5.1.1 Biogeografické členění území	42
5.1.2 Geomorfologie.....	42
5.1.3 Geologie	42
5.1.4 Pedologie	43
5.1.5 Klima a podnebí	44
5.1.6 Vegetace	45
5.1.7 Fauna	47

5.1.8 Chráněná území přírody	48
5.2 Kulturní a historická charakteristika území	50
6 Výsledky.....	53
6.1 Popis posuzovaného záměru	53
6.2 Vymezení a charakteristika dotčeného krajinného prostoru a míst krajinného rázu.....	55
6.3 Indikátory přítomnosti hodnot krajinného rázu.....	56
6.4 Identifikace a klasifikace znaků a hodnot krajinného rázu	58
6.5 Posouzení zásahu do krajinného rázu.....	62
6.5.1 Posouzení míry vlivu na identifikované znaky	62
6.5.2 Určení únosnosti zásahu na základě zjištěné míry vlivů.....	64
7 Diskuze.....	65
8 Závěr.....	68
9 Seznam použité literatury.....	70
10 Seznam použitých zkratk.....	75
11 Seznam příloh.....	77

1 Úvod

Krkonošský národní park byl vyhlášen roku 1963 jako první národní park v České republice. Svou rozlohou představuje druhý největší národní park u nás. Pokrývá území nejvyššího českého pohoří Krkonoš. Díky své jedinečné zeměpisné poloze v rámci Evropy vděčí Krkonoše mimořádné pestrosti z hlediska krajiny a výskytu vzácných druhů rostlin i živočichů. I přes poměrně malé rozpětí nadmořských výšek se krkonošské svahy jako jediné v České republice i v celé Střední Evropě rozpínají nad horní hranicí lesa (Správa KRNAP, 2010).

Tato nezaměnitelnost přírodní scenérie Krkonoš a jejich historický a kulturní význam by se měl odrážet i ve snaze o jejich maximální ochranu. V důsledku své jedinečnosti se hory stávají stále větším cílem turistů a představují velká lákadla pro investory, kteří zde chtějí realizovat své záměry. V posledních desetiletích vznikají na svazích Krkonoš často nevzhledné rekreační a ubytovací objekty, které mají negativní dopad na krajinný ráz Krkonoš.

Ochranou krajinného rázu se v české legislativě zabývá §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a několik dalších právních norem. V souladu s jeho zněním je krajinný ráz vytvářen estetickými a přírodními hodnotami, které v sobě odráží především přírodní, kulturní a historické charakteristiky dotčeného území (Sklenička, 2003). Péče o krajinný ráz představuje důležitou složku péče o krajinu jako o materiální stránku lidského životního prostředí (Löw a Míchal, 2003). Sledování a hodnocení změn krajinného rázu je aktuálním a velmi živým tématem nejen v České republice, ale i v mnoha dalších evropských zemích. Krajina pod tlakem urbanizace, rekreace a dalších vlivů ztrácí své charakteristické rysy, estetickou hodnotu a jedinečné krajinné scenérie (Lipský a Romportl, 2006).

Předkládaná diplomová práce je příkladem kauzálního hodnocení krajinného rázu, kdy je hodnocen vliv konkrétního záměru na krajinný ráz. Posuzovaným záměrem v diplomové práci je plánovaná přístavba a výstavba nové budovy

hotelového komplexu Lidická bouda v katastrálním území Pec pod Sněžkou v Krkonoších.

2 Cíle práce

Diplomová práce je zpracována formou případové studie. Cílem práce je posouzení vlivu výstavby nové části budovy hotelu v katastrálním území Pec pod Sněžkou na krajinný ráz, které vychází z metodického postupu Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz ve smyslu §12 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o ochraně přírody a krajiny) od autorů Vorel, I., Bukáček, R., Matějka, P., Culek, M. a Sklenička, P (Vorel a kol., 2004).

Dílčími cíli práce je pak identifikovat a klasifikovat přírodní, kulturní, historické a estetické znaky a hodnoty krajinného rázu v záměrem dotčeném krajinném prostoru. Na základě toho posoudit míru a únosnost zásahů navrhovaného záměru do významných znaků krajinného rázu. Stanovit míru přijatelnosti záměru, eventuelně podmínky pro minimalizaci zásahu do krajinného rázu.

Důležitou součástí práce je vytvoření mapových a textových výstupů, které budou sloužit jako odborný podklad pro rozhodování orgánů ochrany přírody v praxi.

3 Literární rešerše

3.1 Krajina

3.1.1 Definice a výklad pojmu krajina

Krajina je pojmem poměrně mladým. Setkáváme se s ním teprve od novověku. V podobě, v jaké se s tímto pojmem setkáváme dnes, se objevuje zřejmě až na konci 15. století. Pochází z původního holandského slova „*landschap*“. Spíše než reálnou krajinu však označoval jakýsi obraz krajiny a byl chápán především z pohledu výtvarného umění. Ze vzoru slova *landschap* poté vznikaly další názvy v různých evropských jazycích. Do angličtiny se pojem rozšířil až na konci století šestnáctého. Německé označení pojmu krajina „*landschaft*“ naopak vyjadřovala spíše konkrétní geografický areál či teritorium (Stibral a Dadejík, 2009). V 90. letech 20. století se krajina stala klíčovým pojmem přírodních i humanitních věd (Cílek, 2005).

Současné pojetí krajiny je značně nejednotné. Existuje velké množství definic krajiny a každý si tak může zvolit, se kterým výkladem se nejvíce ztotožňuje. Pojetí krajiny a její definice také úzce souvisí se zaměřením jejích autorů. Je jasné, že jinak bude na krajinu pohlížet architekt, přírodovědec, či třeba umělec. Sklenička (2003) uvádí, že krajina je složitý systém, který nelze pochopit pouhou analýzou jeho jednotlivých částí. Pochopit ho můžeme pouze celistvým a systémovým přístupem k němu. Čím je analyzovaný systém složitější, tím se možnost jeho pochopení a správného, jednoznačného popisu snižuje. Tento princip je obecně platný a užívaný. Používá se zejména ve spojení s tzv. „*kulturní krajinou*“, tedy krajinou, která je odrazem vlivu života lidí (Svobodová, 2011).

S definicemi pojmu krajina se setkáme zejména v současně platných právních normách. Na evropské úrovni je to především Evropská úmluva o krajině z roku 2000 (viz kap. 3.4. Legislativní ochrana krajinného rázu na evropské úrovni), která definuje krajinu jako část území tak, jak je vnímána obyvatelstvem, jehož charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a lidských faktorů.

Nejdůležitější českou právní normu, v níž se setkáme s výkladem pojmu krajina, je zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který definuje pojem krajina v §3:

„Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky“.

Kromě právního výkladu pojmu krajina existuje několik dalších definic. Sklenička (2003) uvádí následující pojetí krajiny:

- **Geomorfologické pojetí krajiny** (krajina je jakýmsi pododdělením zemského povrchu, popř. z hlediska vývoje více či méně stejnorodou částí zemského povrchu, která se vyznačuje určitou strukturou jednotlivých složek této části země a vzájemnými přirozenými vztahy mezi nimi),
- **Geografické pojetí krajiny** (krajina chápána jako geografické individuum zemského povrchu, ohraničené přírodními hranicemi, v němž dochází ke složité interakci mezi přírodními, vzájemně přizpůsobenými složkami),
- **Ekologické / krajině - ekologické pojetí krajiny** (krajina jako systém přírodních, resp. kombinace přírodních a člověkem podmíněných elementů, jejichž vztahy mohou být harmonické, ale i nevyvážené),
- **Architektonické (funkčně - estetické) pojetí krajiny** (krajina je výsledkem díla přírody i člověka),
- **Historické pojetí krajiny** (krajina považována za území, které se po určitou dobu vyvíjelo geopoliticky, kulturně a hospodářsky, a to v závislosti na přírodních podmínkách, vyplývajících ze zeměpisné polohy),
- **Demografické pojetí krajiny** (krajina jako území, které obývá populace lidí se společnými vlastnostmi a znaky, které je odlišují od jiných populací),
- **Umělecké pojetí krajiny** (krajina může představovat samotný předmět zájmu, nebo jen pozadí jiných výjevů. Setkáváme se s ní zejména ve výtvarném a hudebním umění),
- **Emocionální pojetí krajiny** (láska k přírodě a krajině),
- **Ekonomické pojetí krajiny** (chápání krajiny jako výrobního prostoru).

Obdobné pojetí krajiny z hlediska geografického, které definoval Sklenička (2003), nalezneme i ve výkladu od Trolla (1950). Ten vymezuje krajinu jako část zemského povrchu, jenž podle svého vnějšího obrazu a vzájemného působení svých jevů, stejně tak jako vnitřních a vnějších vztahů polohy, vytváří prostorovou jednotku určitého charakteru a na přirozených geografických hranicích přechází v krajinu jiného charakteru. Z fyzikálního hlediska můžeme krajinu definovat i jako trojrozměrnou část přízemní atmosféry Země, kterou vyplňují různé objekty, kterými jsou především krajinné prvky (Löw a Míchal, 2003).

Míchal (1994) ve své knize *Ekologická stabilita krajiny*, pohlíží na pojem krajina z hlediska ekologického jako na prostor, vymezený specifickým sortimentem ekotypů a ekosystémů a specifickým uspořádáním těchto dvou složek. Stíbrál a Dadejík (2009) se zaměřují spíše na pojetí krajiny jako na zrakově vnímatelnou část zejména suchozemského povrchu země, který má horizont a je zahlédnutelný z dálky. Tato definice pak dává mnoho spekulací, například že část povrchu země, která je pokryta vodou není krajinou, avšak moře či oceán je možné přiřadit k pobřežní krajině.

Pohled na krajinu se tedy může lišit z hlediska vědních oborů, specializace a profese autorů jejich definic, dále z hlediska účelu zkoumání krajiny. Vliv na pojetí krajiny má jistě i kultura dané oblasti, složení jejich obyvatel a další faktory.

3.1.2 Vztah krajiny přírodní a kulturní

Dadejík a Zuska (2006) označují krajinu za prostor, ve kterém dochází k více či méně problematickému prostupování přírody a kultury. Jak obývaná a v různé míře kultivovaná krajina, tak i panenská příroda je interpretována člověkem na základě vlastních, zavedených představ, koncepcí a pojetí krajiny. Posun od přírody ke kulturní krajině signalizuje změnu chápání místa člověka na Zemi. Příroda a příroda zredukovaná na krajinu slouží lidem jako jejich životní prostředí.

Na základě míry zásahu člověka do krajiny lze rozlišit *krajinu přírodní*, která vznikla dlouhodobým působením přírodních krajínotvorných procesů a *krajinu*

kulturní. Kulturní krajina je výsledkem vzájemné činnosti člověka a přírody a může tvořit prostředí přírodě velmi blízké a naopak i prostředí člověkem zcela změněným (Svobodová, 2011). Vztah mezi přírodní a kulturní krajinou tak může být značně křehký a na první pohled těžko rozpoznatelný.

Cílek (2005) dále rozděluje přírodní krajinu na **vnější** (landscape) a **vnitřní** (inscape). Vnější krajinou rozumí skutečnou krajinu, na rozdíl od krajiny vnitřní, která je spojená s lidským vnímáním a chápáním.

3.2 Vnímání a estetika krajiny

3.2.1 Vnímání krajiny

Ke krajině lze přistupovat z různých hledisek. Krajinu člověk vnímá esteticky, umělecky, historicky, politicky, ekonomicky, morfologicky i jinak. Krajina je příliš rozmanitá na to, abychom se o ní mohli jednoduše vyjádřit (Forman a Gordon, 1993). Vnímání krajiny vychází ze zrakové zkušenosti člověka a jako jediný smysl je zrak schopen krajinu správně interpretovat (Stibral a Dadejík, 2009). Z hlediska fyzického vnímání můžeme krajinu chápat jako prostor, definovaný svou výškou, šířkou a hloubkou, vyplněný různými objekty - krajinnými prvky (Löw a Míchal, 2003).

Löw a Míchal (2003) dále uvádějí základní elementární pravidla vnímání krajiny člověkem:

- *Výšku prostoru srovnáváme s lidskou postavou. Jedná se o činnost našeho podvědomí*
- *Šířku prostoru obvykle srovnáváme s šířkou rozpažených rukou*
- *Hloubku, popř. délku prostoru hodnotíme na základě pohybu člověka*

Benesch a Doblhammer (2006) uvádí, že stejně tak, jak lze z různých hledisek interpretovat krajinu, nabízí se i několik možných cest, jak krajinu vnímat a hodnotit. Krajinu lze vnímat na několika úrovních, a to na úrovni **individuální** (subjektivní), **obecné** (globální) a úrovni **asociační**. Individuální úroveň vnímání

krajiny je založena na pocitech člověka, jeho zkušenosti z krajiny. Obecná úroveň se pohybuje na pomezí vědeckého přístupu ke krajině. Vnímání krajiny je založeno na univerzálních a objektivizovaných pojetí krajiny ve smyslu „*společensko-politické krajiny*“. Třetí, asociační úroveň vnímání krajiny je založena na subjektivním zážitku z krajiny a asociacích s ním spojených na pozadí skutečné krajiny. V tomto smyslu lze hovořit o tzv. „*vnitřních krajinách*“.

Vnímání a pojetí krajiny se tedy pohybuje na rozmezí subjektivních pocitů lidí, jejich zkušeností s krajinou, pocitem krásy a objektivních, takřka vědeckých přístupů, které krajinu vnímají na obecnější úrovni.

3.2.2 Estetika krajiny

Vnímání krajiny je úzce spjato s dalším důležitým pojmem, kterým je **estetika krajiny**. Ta tvoří podstatnou část kulturní krajiny, tedy krajiny ovlivněné činností člověka (Svobodová, 2010). Estetická hodnota krajiny hraje v současné době klíčovou roli v hodnocení a ochraně krajinného rázu. Souvisí to s potřebou krásy, kterou v sobě lidé mají a bez jejíhož uplatnění nenachází jakýsi pocit pohody z prostředí, ve kterém žijí. Vnímání krásy pak významně přispívá k rozvoji pocitu pohody a štěstí (Kupka, 2011). Jak uvádí zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen zákon), krajinný ráz by měl být chráněn před činnostmi, který by mohly snižovat jeho estetickou a přírodní hodnotu. Estetická hodnota krajinného rázu je při jeho hodnocení jednou z nejdůležitějších faktorů, podle kterých se v praxi rozhodujeme.

Estetická hodnocení krajiny jsou zároveň ovlivněny individuálním vnímáním a chápáním každého jedince. Podle Skřivanové a Kalivody (2010) existují dva základní přístupy k hodnocení estetiky krajiny – *objektivní* a *subjektivní*. Objektivní přístup považuje estetickou hodnotu za vyjádření kvality krajiny. Ta se hodnotí na základě určitých krajinných atributů, jimiž mohou být přírodní a kulturní hodnoty, harmonické měřítko v krajině a další. Subjektivní přístup je spjat s lidskou psychikou. Estetická kvalita krajiny je chápána jako produkt lidské mysli na základě toho, co jsme schopni vnímat. Existuje řada faktorů, které ovlivňují to, jak budeme

vnímat estetiku krajiny. Jsou jimi například věk, pohlaví, profese. Español-Echániz (2010) uvádí, že součástí subjektivního hodnocení krajinného rázu je také estetická zkušenost každého z nás.

S estetickým pojetím krajiny je často spojován výraz *Genius Loci*, neboli *duch místa*. Znamená to, že kvalita či charakteristika daného místa je jedinečná a individuální a dělá tak toto místo odlišným od jiných. Jedná se o jakýsi abstraktní a nehmotný koncept pojetí míst v krajině. Je však považován za nejdůležitější atribut daného místa a jakékoliv změny v jeho okolí tak mohou vyvolat jeho nestabilitu a citlivost (Bell, 2004).

3.3 Vliv člověka na krajinu a krajinný ráz

Člověk odedávna mění tvář krajiny a své prostředí tak, aby co nejlépe odpovídalo jeho potřebám (Aretano a kol., 2013). Interakce mezi krajinou a člověkem je velmi silná. Člověk do jisté míry ovlivňuje, jak bude daná krajina vypadat. Na druhé straně krajina, její vzhled a charakter, ovlivňuje lidskou duši. Vztah člověka a krajiny je dobře vystižen následující citací Václava Cílka (2005): „*Ale teprve, než se přiblížíme k lidem, je třeba ohlédnout se po krajině, jež všude souvisí s povahou a duševními vlastnostmi člověka, který v ní našel trvalý příbytek pro sebe i pro potomstvo*“.

Svobodová (2011) uvádí, že mezi nejvýraznějšími faktory z hlediska vlivu lidské činnosti na krajinu, které se v minulosti podílely na přeměně přírodní krajiny v krajiny kulturní, patří zemědělství a lesnictví. Aretano a kol. (2013) ve své studii uvádí, že zemědělství bylo později nahrazeno cestovním ruchem, který sice přináší hospodářské výhody místním obyvatelům, ale také hluboce ovlivňuje krajinu. A i přes to, že si lidé uvědomují význam, jaký krajina má, nevnímají cestovní ruch jako hnací sílu, ovlivňující přírodní atraktivitu a kulturní identitu daného místa.

3.3.1 Krajinné plánování

Jednou z možností, jakou člověk ovlivňuje krajinu, je krajinné plánování, ve všech jeho formách. Pojem krajinné plánování není v současnosti definován žádnou platnou právní normou. Stejně tak jako tomu bylo u pojmu krajina, vzniká zde široký prostor pro jeho interpretaci. Obecně lze však říci, že se jedná o soustavný, v cyklech probíhající proces. Na rozdíl od projektování není přesně vymezen jednotlivými fázemi (Maier, 2000; Sklenička, 2003). Sklenička (2003) dále definuje krajinné plánování jako racionální činnost, která reguluje činnost člověka v krajině formou preventivně vyhotovené dokumentace. Cílem krajinného plánování je tedy uvést trendy rozvoje lidské společnosti do souladu s principy ochrany přírody a krajiny.

Mezi základní formy krajinného plánování, související s ochranou krajiny a krajinného rázu patří územní plánování (ÚP), komplexní pozemkové úpravy (KPÚ), rekultivace, hospodářská úprava lesů a lesní hospodářské plány (LHP), územní systém ekologické stability (ÚSES), plány péče o zvláště chráněná území (ZCHÚ), revitalizace vodních toků a různé další krajinářské úpravy.

Územní plánování

Územní plánování je zakotveno v české legislativě v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (více viz kapitola 3.5.2.). Je to činnost, která řeší komplexně funkční využití území a vztahy v krajině, stanovuje zásady jeho organizace. Snaží se koordinovat výstavbu a změny ve využití území, které mají vliv na rozvoj území. Cílem územního plánování je zabezpečit trvalý soulad všech přírodních i kulturních hodnot v území z hlediska ochrany životního prostředí (Maier, 2000; Sklenička, 2003). Ochrana krajinného rázu se objevuje jako součást územně plánovací dokumentace, a to již v jejím zadání, kde orgán ochrany přírody požaduje od zpracovatele konkrétní požadavky na ochranu KR. Mezi takové požadavky patří například:

- respektovat území chráněných podle zákonů 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů.
- evidovat a respektovat významné krajinné prvky, prvků osídlení, které vytvářejí typický krajinný ráz.
- respektovat prvky územního systému ekologické stability.
- zpracovat zásady ochrany krajinného rázu a identifikovat významné znaky, vztahy a měřítko krajiny v zájmovém území.

Ochrana krajiny a krajinného rázu se poté objevuje jako součást závazné části územně plánovací dokumentace. Zde se orgán ochrany přírody snaží prosadit, aby stanovené limity a regulativy byly využitelné i pro následnou preventivní ochranu krajinného rázu. Limity a regulativy většinou upravují výšku a rozsah zástavby, určují typ, sklon střech (v případě povolování staveb), dále vyhlašuje plochy za nezastavitelné, doporučuje dřeviny k výsadbě na konkrétních lokalitách apod. (Míchal a kol., 1999).

Pozemkové úpravy

Pozemkové úpravy patří mezi formy krajinného plánování, jejichž cílem je zajistit racionální využívání, ochranu a obnovu krajiny a přírodních zdrojů. Toho se snaží dosáhnout pomocí různých právních, organizačních či biotechnických opatření. V rámci pozemkových úprav se řeší také zpřístupnění pozemků jejich vlastníkům, scelování a změna nevhodných tvarů pozemků. Základem pro správné provedení takových úprav je vytvoření prostorového základu pro ekologicky stabilní a esteticky hodnotnou krajinu (Sklenička, 2003). Vlasák a Bartošková (2007) uvádí, že společně s ochranou přírody a krajiny je do procesu pozemkových úprav nutno začlenit i ochranu a snahu o obnovu krajinného rázu.

Ve většině případů se provádí tzv. „komplexní pozemkové úpravy“, které na rozdíl od „jednoduchých pozemkových úprav“ řeší vztahy v krajině komplexně. Tj. zahrnují do svého plánování i další aspekty. Jsou jimi návrhy tzv. „plánů společných zařízení“ (PSZ), v nichž se kromě návrhů na změny druhů pozemků navrhuje i

protierozní a protipovodňová opatření, opatření k ochraně přírody, návrhy ozelenění krajiny apod. (Sklenička, 2003). Při delimitaci druhů pozemků je důležité brát v potaz i estetické a krajinářské hledisko, které sice nelze uplatnit jako primární kritérium při návrhu změn druhů pozemků, avšak hraje významnou roli především jako korekční faktor (Vlasák a Bartošková, 2007). KPÚ jsou tedy velmi účinným prostředkem pro zvyšování strukturovitě rozmanitosti krajiny a její ekologické stability (Sklenička, 2003).

Rekultivace

Rekultivací rozumíme činnost, při které se území poškozené lidskou činností vrací do původního stavu, popřípadě se v rámci procesu rekultivace aplikují procesy na zmírnění či odstranění negativních dopadů na životní prostředí. Hlavním cílem rekultivací je tedy navrácení krajiny k účelům, kterým původně sloužila (MŽP, 2008-2012). Sklenička (2003) vysvětluje, že pojem rekultivace lze chápat různě, ale nejčastěji se objevuje ve spojení s obnovou degradovaných území po povrchové těžbě nerostných surovin. V této souvislosti se často objevuje pojem *měsíční krajina*. To plně vystihuje, jak taková krajina po povrchové těžbě může vypadat. Holá, bez vegetace, bez známek života. Rekultivací těchto postižených oblastí lze v rámci krajinného plánování zvýšit atraktivitu krajiny daného místa.

Hospodářská úprava lesů a lesní hospodářské plány

Oblastí hospodářské úpravy lesů se v české legislativě zabývá zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon). Jedním z nástrojů hospodaření s lesy, určené jejich vlastníkům jsou tzv. „*lesní hospodářské plány*“ (LHP), které jsou ukotveny v §24 lesního zákona. LHP představují obligatorní formu krajinného plánování (Sklenička, 2003). Zpracovávají se zpravidla na období 10 let. Plány vymezují různá závazná i pouze doporučující ustanovení, kterými by se měl vlastník lesních pozemků řídit.

Existuje několik kategorií lesů, podle toho, jakou funkci plní. Jedná se zejména o lesy hospodářské, ochranné a lesy zvláštního určení. Les má mnoho

funkcí (produkční, mimoprodukční apod.). Jednou z funkcí mimoprodukčních je její estetická funkce, která je součástí lesní etiky. Les, jeho prostorové a druhové složení a podíl lesů v daném území tvoří nejpřírodnější součást krajiny. Společně s charakteristickým utvářením reliéfu patří k nejvýznamnějším estetickým atributům, které formují krajinný ráz daného území. Lesní porosty zvyšují rozmanitost krajiny a její estetickou hodnotu. Krajinné plánování v oblasti lesního hospodářství je důležitým prostředkem pro vytváření harmonického měřítko v krajině. Estetickou hodnotu krajiny ovlivňuje především druhová skladba lesního porostu, velikost a tvary lesních prvků v krajině apod. (Sklenička, 2003).

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) tvoří vzájemně propojený soubor přirozených, ale i člověkem pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů (zákon č. 114/1992 Sb.). Výrazně se podílí na zvýšení rozmanitosti krajinné struktury. ÚSES představuje v krajině jakési funkční a ekologické minimum pro udržení ekologické stability krajiny. Uplatňuje se jak na místní, tak i regionální a nadregionální úrovni. Nejvýrazněji krajinný ráz daného území ovlivňuje místní ÚSES. Celý systém se skládá ze tří základních skladebných prvků, kterými jsou biocentrum, biokoridor a interakční prvky (Sklenička, 2003).

Plány péče o zvláště chráněná území

Plán péče o zvláště chráněná území představuje obligatorní formu krajinného plánování. Slouží jako specifické plánovací dokumenty z hlediska péče o zvláště chráněná území. Důvodem, proč se plány péče o ZCHÚ zpracovávají je definování konkrétních zájmů a stanovení priorit v ochraně přírody a krajiny. Obsahují krátkodobé i dlouhodobé úkoly a opatření v oblasti ochrany druhů, ochrany a využívání lesů, přírodních zdrojů, půdního fondu a krajinného rázu (Sklenička, 2003). Stejně jako lesní hospodářské plány jsou plány péče o ZCHÚ zpracovávány na období 10 let.

Revitalizace vodních toků

Další formu krajinného plánování představují revitalizace vodních toků. Just (2010) definuje revitalizace vodních toků jako vodohospodářskou činnost, která směřuje k obnově přirozených tvarů a funkcí vodních toků. Cílem revitalizací je obnova prostorový rozsahů vodních toků, změny tvarů koryta, členitost břehů, návrhy břehových porostů apod. Obecně lze tedy říci, že revitalizace vodních toků se snaží o nápravu negativních vlivů lidské činnosti a návrat vodních toků k přírodě blízkému stavu. Revitalizace, popř. uvedení vodních toků do přírodě blízkého stavu je z hlediska formování charakteristického krajinného rázu velmi důležitá. Voda tvoří jednu z nejdůležitějších složek životního prostředí a významně se podílí na utváření krajiny (Just, 2010).

3.4 Legislativní ochrana krajinného rázu na evropské úrovni

V evropské legislativě se nesetkáme s konkrétní definicí pojmu krajinný ráz, avšak pro její ochranu zde určité důsledky vyplývají. Evropské právní normy pracují především s pojmy, jako je příroda a krajina a vymezením jejich ochrany. Důležitým dokumentem v legislativní ochraně krajiny a krajinného rázu na evropské úrovni je Evropská úmluva o krajině.

3.4.1 Evropská úmluva o krajině

Evropská úmluva o krajině byla přijata 20. října 2000 ve Florencii na zasedání Výboru ministrů Rady Evropy. Úmluva je závazným předpisem mezinárodního práva a je určena všem členským státům Rady Evropy. Česká republika přistoupila k podepsání úmluvy 29. října 2004, tedy téměř záhy po vstupu do Evropské Unie. Cílem této úmluvy je podpora ochrany, správy a krajinného plánování a také organizace spolupráce na evropské úrovni v těchto oblastech.

Krajina, tak jak ji vnímají její obyvatelé, je dle úmluvy chápána jako část území, jejíž charakter je výsledkem činností lidských a přírodních faktorů, nebo jejich vzájemného působení. Z preambule Evropské úmluvy o krajině vyplývá, že

členské státy Rady Evropy jsou si vědomi, jak významnou úlohu hraje krajina. A to jak v oblasti ekologie a životního prostředí, tak i v sociální oblasti a oblasti kultury. Krajina je podle úmluvy považována za základní součást evropského přírodního a kulturního bohatství. Krajina je dále chápána jako zdroj příznivý pro hospodářskou činnost, pro vytváření místních kultur. Krajina přispívá k celkovému blahu lidstva a její ochrana je tudíž zájmem veřejným. Úmluva je aplikovatelná na celé území, zahrnující jak přírodní a venkovní, tak i městské a příměstské oblasti. Zahrnuje krajiny jak vzácné, tak i narušené.

Podle úmluvy se každá smluvní strana zavazuje:

- a) *Právně uznat krajinu jako základní složku životního prostředí, v němž žijí obyvatelé.*
- b) *Prostřednictvím speciálních opatření zavést a provádět krajinné politiky, které se zaměří na ochranu, správu a plánování krajiny.*
- c) *Začleňovat do provádění krajinných politik veřejnost, místní a regionální orgány a další strany, které jsou nějakým způsobem v definování krajinných politik zainteresováni.*
- d) *Začlenit krajinu do svých politik územního plánování, dále do své kulturní, environmentální, zemědělské, sociální a hospodářské politiky a do ostatních politik s možným přímým či nepřímým dopadem na krajinu.*

Evropská úmluva o krajině potvrzuje ideologický význam, který má krajina pro člověka. A to především v jejích každodenních, obecně vnímatelných aspektech. Krajině přisuzuje roli životního a sociálního prostoru (aspekt životní prostředí a identita), dále kulturního zázemí a tzv. „faktor pohody“. Podle něho je krajina prostorem, ve kterém si mohou její obyvatelé plnit svá přání (Langarová, 2011).

I když se v úmluvě přímo o krajinném rázu nehovoří, vyplývá z ní, že každá krajina má svůj osobitý ráz. Ten tvoří její obraz, tvář. To přisuzuje krajině její výjimečnou hodnotnost, kterou je nutno legislativně chránit.

3.4.2 Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního bohatství

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví byla přijata roku 1972 v Paříži. Česká a Slovenská Federativní Republika k této úmluvě přistoupila v roce 1990 a od února 1991 se pro ni stala závaznou. Hlavním cílem této úmluvy je zabezpečit označení, ochranu, zachování a předání kulturního a přírodního dědictví pro budoucí generace. Smluvní státy úmluvy se pro zabezpečení těchto cílů zavazují plně využít vlastních zdrojů a v případě nutnosti využívat mezinárodní spolupráci.

Podle úmluvy je nutno chránit ty části kulturního a přírodního dědictví, které by mohly být výjimečné ve světovém měřítku před poškozením a zničením a zachovat je jako součást dědictví lidstva. S vědomím jejich nenahraditelnosti využívat všech dostupných možností pro jejich zachování. Článek 1 a 2 Úmluvy definuje a přesněji vymezuje kulturní a přírodní dědictví takto:

Kulturním dědictvím jsou podle této úmluvy:

- památníky, tj. různá architektonická díla, díla monumentálního sochařství a malířství, nápisy, jeskynní obydlí, prvky archeologické povahy a kombinace prvků, které mají výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, umění nebo vědy;
- skupiny budov (oddělených či spojených), které jsou svou architekturou, stejnorodostí či umístěním v krajině výjimečné z celosvětového hlediska v rámci dějin, umění nebo vědy;
- lokality, tj. výtvořiny člověka, díla přírody a člověka nebo oblasti, které zahrnují místa archeologických nálezů a mající výjimečnou světovou hodnotu z hlediska dějin, estetiky, etniky či antropologie.

Přírodním dědictvím se podle této úmluvy rozumí:

- přírodní jevy s výjimečnou světovou hodnotou z estetického či vědeckého hlediska;

- geologické a fyziografické útvary a přesně vymezené oblasti, tvořící místo, kde se přirozeně vyskytují ohrožené druhy zvířat a rostlin výjimečné světové hodnoty z hlediska vědy a péče o zachování přírody;
- přírodní lokality, nebo přesně vymezené přírodní oblasti, které jsou hodnotné v oblasti vědy, péče o zachování přírody nebo přírodní krásy, a to v celosvětovém měřítku.

Kompletní text úmluvy a oznámení o přístupu lze nalézt ve Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (Sbírka zákonů č. 159/1991 Sb.).

3.5 Legislativní ochrana krajinného rázu na národní úrovni

Základ ochrany přírody a krajiny v České republice je položen již v Ústavě České republiky. Podle Čl. 7 Ústavy ČR (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů) by měl stát dbát na šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství (kterým jsou mj. také hodnoty krajinného rázu). Také v Čl. 35 Listiny základních práv a svobod (vyhlášené usnesením předsednictva Česká národní rady č. 2/1993 Sb. a změněné ústavním zákonem č. 162/1998 Sb.) stanovuje právo na příznivé životní prostředí. Nikdo při výkonu svých práv nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, druhové bohatství ani přírodní zdroje nad míru, kterou stanoví zákon (Borovičková a Havelková, 2005).

Legislativa v oblasti ochrany přírody na národní úrovni prošla velkými změnami zejména po roce 1989. Zejména v letech 1991 a 1992 se začal zakládat celý systém zákonů, vyhlášek a nařízení, který komplexně postihoval oblast ochrany životního prostředí (Kostkan, 1996). Otázkou ochrany krajiny a krajinného rázu se v české legislativě přímo či nepřímo zabývá několik zákonů. Jsou jimi zejména:

- *Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny;*
- *Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu;*
- *Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech;*
- *Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.*

3.5.1 Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Nejvýznamnější legislativní normou v České republice, ve které se s pojmem krajinného rázu můžeme setkat je **zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny**. Otázce ochrany krajinného rázu se věnuje §12 zákona, který obsahuje následující 4 odstavce:

- (1) *Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.*
- (2) *K umístování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.*
- (3) *K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.*
- (4) *Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody^{9a}.*

9a) § 43 odst. 1 a § 61 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Dalším odborným a koncepčním dokumentem ochrany přírody, definovaným v §38, odst. 1 zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen zákon) je tzv. „**plán péče o zvláště chráněné území a jeho ochranné pásmo**“. I v tomto dokumentu se setkáváme s pojmem krajinný ráz a jeho ochranou. Například *Plán*

péče o krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo pro období 2010 – 2020 uvádí některá opatření pro zachování a zlepšení krajinného rázu. Cílem je zejména zachovat typický krajinný ráz horské krajiny Krkonoš. Ten je tvořen pestrou mozaikou přírodních, přírodě blízkých a kulturních krajinných typů. V mnoha případech jsou tyto krajinné typy unikátní v měřítku celé ČR i ve střední Evropě (Správa KRNAP, 2010).

3.5.2 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu upravuje cíle a úkoly územního plánování, jako jednu z forem krajinného plánování. Vymezuje nástroje pro územní plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, podmínky pro výstavbu a rozvoj území. Ve smyslu stavebního řádu dále upravuje povolování staveb a jejich změn, terénních úprav, užívání a odstraňování staveb, pravomoci stavebních úřadů apod. Stavební zákon zajišťuje také podmínky pro projektovou činnost a provádění staveb, obecné požadavky na jejich výstavbu a také ochranu veřejných zájmů (krajinný ráz a jeho ochrana je taktéž zájmem veřejným).

Proces územního plánování je s procesem posuzování vlivů na krajinný ráz úzce spjat. Posudky vlivů konkrétních staveb, činností a změn využití území slouží jako nezávazný odborný podklad pro rozhodování v procesu územního plánování a vydávání stavebních povolení. Cílem územního plánování dle §18 odst. 4 stavebního zákona je ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území. Krajinu chrání jako podstatnou složku životního prostředí, v němž obyvatelé žijí, protože je základem jejich totožnosti. Jedním z úkolů územního plánování podle §19 je tedy zjišťovat a posuzovat celkový stav území z hlediska jeho přírodních, kulturních a civilizačních hodnot.

Současně platná legislativa považuje ochranu krajinného rázu za součást územního plánování. Vorel (2008) uvádí tři základní úlohy ochrany krajinného rázu, které se uplatňují v nástrojích územního plánování:

- *Vymezení oblastí a míst krajinného rázu pro územně analytické podklady (definici a informace o ÚAP nalezneme v §26, §27, §28 a §29 Stavebního zákona);*
- *Hlediska krajinného rázu v územní studii (§30 Stavebního zákona);*
- *Vyhodnocení vlivu změn ve využití území v procesu pořízení územního plánu nebo změny územního plánu (procesem pořizování územního plánu se zabývá §44 - §57 Stavebního zákona).*

3.5.3 Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech definuje a vysvětluje, za jakým účelem jsou pozemkové úpravy prováděny. Definici pozemkových úprav definuje §2 zákona takto:

„Pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny“.

Zákon dále stanovuje předmět pozemkových úprav a uvádí, kdo je a není účastníkem řízení. Dále popisuje základní dvě formy pozemkových úprav (jednoduché a komplexní) a postup provádění pozemkových úprav. Pozemkové úpravy jsou spjaty s mnoha dalšími obory. Jsou nezbytným podkladem pro územní plánování, slouží k obnově katastrálního operátu. Proces úprav se řídí prováděcí vyhláškou č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav.

Pozemkové úpravy mohou znamenat velký zásah do krajiny a do některých složek životního prostředí (vodní toky, půda). Jedná se zejména o tzv. „*komplexní pozemkové úpravy*“, které kromě samotného uspořádání a vyjasnění vlastnických vztahů řeší i ochranu pozemků před povodněmi, vodní a větrnou erozí, složení zeleně (vegetace) atd. (více viz kapitola 3.3.1. – Krajinové plánování). Z toho vyplývá, že proces KPÚ může do jisté míry ovlivnit samotný charakter krajiny, jeho rázovitost.

3.5.4 Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), je další právní normou, která se dotýká tematiky ochrany krajiny a krajinného rázu. Podle tohoto zákona podléhají posuzování všechny záměry a koncepce, které by mohly mít negativní dopad na zdraví obyvatel a životní prostředí. Pokud se jedná o posuzování vlivu konkrétních záměrů na životní prostředí, hovoříme o tzv. „*procesu EIA*“ (z anglického *Environmental Impact Assessment*). Pokud je předmětem hodnocení vlivu na životní prostředí koncepce, nebo územně plánovací dokumentace, hovoříme o tzv. „*procesu SEA*“ (z anglického *Strategic Environmental Assessment*).

V rámci procesu EIA se hodnotí zejména vlivy na živočichy, rostliny, ekosystémy, půdu a horninové prostředí, klima a ovzduší, hmotný majetek a kulturní památky, krajinu a přírodní zdroje. Častou součástí hodnocení dle tohoto zákona bývá právě i posuzování vlivu zásahu navrhovaných staveb na krajinný ráz. Závěry týkající se krajinného rázu se většinou objevují jako samostatná příloha k oznámení záměru a především k dokumentaci, podle části D, Kap. I. 8. - Vlivy na krajinu (Vorel a Kupka, 2009).

3.6 Hodnocení krajinného rázu

Krajinný ráz je obecně definován jako souhrn přírodních, kulturních, historických a estetických charakteristik určitého místa nebo oblasti (zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny). Hodnocení krajinného rázu slouží

orgánům ochrany přírody a krajiny jako odborný podklad při rozhodování a vydávání stanovisek pro vlastní účely, nebo pro účely řízení jiných orgánů státní správy. Hodnocení krajinného rázu se může objevovat jako samostatný dokument, nebo jako součást hodnocení vlivů na životní prostředí v rámci procesu EIA (Míchal a kol., 1999).

Vorel a kol. (2004) uvádí dva typy hodnocení krajinného rázu, aktuální (kauzální) a preventivní. Podle zákona se v rámci hodnocení krajinného rázu hodnotí několik kritérií. Jsou jimi přírodní, kulturní a historická charakteristika, vizuální a estetická hodnota krajiny, významné krajinné prvky, zvláště chráněná území, harmonické měřítko a vztahy v krajině a také kulturní dominanty (Kupka, 2011).

3.6.1 Kauzální hodnocení krajinného rázu

Kauzální, neboli aktuální ochranou krajinného rázu rozumíme posouzení vlivu konkrétního záměru (stavby, činnosti či změny využití území) na krajinný ráz v daném území. Jedná se tedy o posouzení míry zásahu záměru do krajiny (Vorel a kol., 2004). Tato ochrana pak může mít charakter hodnocení záměru v rámci územního rozhodování a povolování staveb, nebo v rámci procesu EIA, tedy posuzování vlivů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb. (Sklenička, 2002).

Posuzuje-li se vliv jakéhokoliv záměru na krajinný ráz, je nejdůležitějším krokem hodnocení správně posoudit význam jednotlivých charakteristik (přírodní, kulturní, historické a estetické) krajinného rázu. Význam každé z nich se liší případ od případu (Mana, 2007). Cílem kauzálního posouzení vlivu záměru na krajinný ráz je stanovení míry vlivu identifikovaných a klasifikovaných znaků KR a určení jejich únosnosti. Tím se také liší od preventivního hodnocení krajinného rázu, jehož závěrem je stanovení regulativů a případných doporučení pro konkrétní hodnocené území.

3.6.2 Preventivní hodnocení krajinného rázu

Preventivní ochrana krajinného rázu představuje jakousi včasnou formulaci zásad a způsobů ochrany krajinného rázu pomocí samostatných návrhů plánů péče, generelů krajinného rázu okresů apod. (Sklenička, 2002). Jedná se tedy o vyhodnocení krajinného rázu konkrétního území a následné stanovení limitů či opatření, sloužících k jeho ochraně. Dá se tak eventuelně stanovit i územně diferenciovaná intenzita veřejného zájmu na ochraně krajinného rázu. Na základě tohoto hodnocení lze navrhnout či eliminovat negativní a rušivé znaky v krajině (Vorel a kol., 2004). Preventivní ochrana může být také součástí územního plánování či pozemkových úprav (Sklenička, 2002).

3.6.3 Vymezení pojmů pro hodnocení krajinného rázu

Hodnocení krajinného rázu pracuje s několika termíny, uvedené v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Zde uvádím ty, které považuji za nejdůležitější:

Krajina – část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (§3 zákona č. 114/1992 Sb.).

Krajinný ráz – je dán přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa nebo oblasti (§12 zákona č. 114/1992 Sb.), resp. vnímatelnými znaky a hodnotami těchto charakteristik.

Charakteristika krajinného rázu – je dána druhem a uspořádáním krajinných složek, prvků a jevů nebo jejich souborů, které se podílejí na vzniku rázu krajiny, jedná se o charakteristiky přírodní, kulturní a historické, které vnímáme jako soubor typických znaků.

Estetická hodnota krajiny – je vyjádřením přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítko a vztahů v krajině, předpokladem vzniku estetické hodnoty

jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy porostů, konfigurace prvků, struktura složek).

Harmonické měřítko krajiny – vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí, z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítka celku a měřítka jednotlivých prvků.

Dotčený krajinný prostor – část krajiny dotčená předpokládanými vlivy (zpravidla vizuálními, ale též např. akustickými apod.) hodnoceného záměru, zahrnuje jedno nebo více míst krajinného rázu.

Místo krajinného rázu – část krajiny relativně homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst KR. Je nejmenším hodnoceným prostorem, jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanovišť, nebo o území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti.

Oblast krajinného rázu – je krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu, je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik.

Charakterová diferenciacie krajiny – diferenciacie krajiny na jednotky odlišné svým charakterem (morfologií terénu, vegetačním krytem, osídlením a hospodářským využitím krajiny).

3.7 Metodické postupy hodnocení krajinného rázu

I přes to, že problematika ochrany krajinného rázu se v české legislativě objevuje už více než 20 let, dosud nebyla vydána vyhláška k zákonu č. 114/1992 Sb.

věnující se metodickému postupu hodnocení a ochrany krajinného rázu. V současné době existuje několik metodik od různých autorů, které se zabývají preventivním i kauzálním hodnocením krajinného rázu. Nejednotnost v hodnocení krajinného rázu souvisí i s absencí odborných autorizací pro tuto činnost. To umožňuje značnou volnost v možnostech zpracování posudků.

Mezi nejznámější a uznávané autory metodických postupů posuzování vlivů na krajinný ráz patří Ivan Vorel, Igor Míchal, Jiří Löw, Roman Bukáček a Petr Matějka. Všichni autoři používají stejné definice pojmu krajinný ráz. Neshodují se však v přístupech samotného hodnocení krajiny. Autoři Vorel, Bukáček a Matějka považují krajinný ráz za objektivní prvek, který je v dané krajině vždy přítomen a tvoří její charakter (popřípadě ráz). Na druhé straně stojí subjektivní postoj na krajinný ráz autorů Löwa a Míchala. Ti popisují krajinný ráz jako výsledek působení krajiny na lidi, který pro ně identifikuje určitý prostor (Svobodová, 2011). Z metodických postupů hodnocení krajinného rázu jsem vybrala následující tři postupy, které popisují v následujících kapitolkách:

- *Krajinný ráz (Míchal a Löw, 2003);*
- *Metodika hodnocení krajinného rázu rozsáhlejších území (Bukáček, 2006);*
- *Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (Vorel a kol., 2004).*

3.7.1 Metodický postup Míchal a Löw

Metodický postup od autorů Míchal a Löw z roku 2003 se zabývá kauzálním hodnocením krajinného rázu. Velmi podrobně řeší východiska hodnocení krajinného rázu a působení přírodních, kulturních a historických charakteristik české i moravské krajiny. Shrnuje metodické postupy ochrany krajinného rázu a doplňuje je praktickými zásadami výstavby v krajině z hlediska ochrany krajinného rázu (Mana, 2007). Autoři se dále zabývají základními principy ochrany krajinného rázu a řeší odpovědi na otázky, kde by se měl dochovaný krajinný ráz přednostně chránit, jak přísně a jakým způsobem tento krajinný ráz v daném území chránit.

Míchal a Löw (2003) ve své rozsáhlé práci dále uvádí, že hodnocení krajinného rázu lze provádět na několika úrovních (celostátní, místní úroveň). Hodnocení na celostátní úrovni se provádí na území celé ČR a slouží potřebám koncepčního plánování ústředních orgánů státní správy. Zahrnuje následující dva kroky:

1. *Diferenciace krajin ČR z hlediska krajinného rázu;*
2. *Vymezení těch částí krajin, které mají dochovaný krajinný ráz.*

Naopak hodnocení na místní úrovni slouží k co nepřesnějšímu vyhodnocení krajinného rázu konkrétního území, které je vzácné z hlediska ochrany přírody a krajiny. Tento způsob hodnocení je založen na následujících krocích:

1. *Vymezení a definice oblastí krajinného rázu;*
2. *Zjištění míry dochovanosti krajinného rázu konkrétního území;*
3. *Stanovení stupně a způsobu, kterými krajinný ráz v konkrétním území chránit.*

3.7.2 Metodický postup Bukáček

Metodika hodnocení krajinného rázu rozsáhlejších území autora R. Bukáčka vznikla na podnět Správy CHKO ČR a v současné době je k dostání ve dvou verzích. Starší verze byla zpracována v roce 1997. Novější verze metodiky se používá od roku 1999. Metodický postup pracuje především se strukturou krajiny, vynechává abstraktní pojmy, jako je estetika a estetické vnímání krajiny. Podkladem pro určení charakteristických krajinných složek je vyhodnocení tzv. „*krajinné matrice*“. Tou se podle Bukáčka rozumí krajinná složka či kombinace složek, které mají v krajině dominantní postavení, s největším vlivem na vizuální stránku a vývoj krajiny. Dále uvádí konkrétní příklady těchto matic, a to: *zemědělská, lesní, zemědělsko-lesní, rybníčně-zemědělská, urbanizovaná*.

Novější verze metodiky z roku 1999 člení metodické hodnocení na 3 typy, kdy vedle preventivního a kauzálního hodnocení (viz kapitola 3.6. - Typy hodnocení krajinného rázu) uvádí ještě tvůrčí hodnocení, jehož cílem je eliminace negativních projevů v krajině.

Metodický postup dle autora Bukáčka spočívá v několika krocích:

- A. V determinaci základních charakteristik KR v daném území, které jsou tvořeny krajinnými složkami velkoplošného rozsahu.
- B. V diferenciaci daného území na specifické územní celky (krajinné celky, krajinné prostory).
- C. V determinaci a sestavení seznamu charakteristik krajinného rázu tvořených krajinnými složkami, krajinnými prvky nebo jejich soubory.
- D. Ve stanovení významu a projevu každé charakteristiky krajinného rázu.
- E. V hodnocení prostorových vztahů charakteristik krajinného rázu – krajinných složek a prvků.
- F. V neposlední řadě ve stanovení návrhu ochrany a ochranných limitů.

3.7.3 Metodický postup Vorel a kol.

Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz vytvořil kolektiv autorů I. Vorel, R. Bukáček, P. Matějka, M. Culek a P. Sklenička v roce 2004. Metodika vychází z pojetí krajinného rázu v §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Metodika slouží mimo jiné jako studijní podklad pro kurz celoživotního vzdělávání, pořádaný Fakultou stavební ČVUT v Praze, jehož školitelem je Doc. Ing. arch. Ivan Vorel, CSc. V rámci tohoto kurzu je možné získat osvědčení na „*Posuzování vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz*“.

Předmětem metodického postupu je aktuální ochrana krajinného rázu, tedy posouzení vlivu konkrétního záměru na krajinný ráz a určení jeho zásahu do krajiny daného území. Metodický postup je zpracovaný velmi podrobně, skládá se z následujících kroků (více viz kapitola 4 - Metodika):

A. Vymezení hodnoceného území

A.1. Popis navrhovaného záměru

A.2. Vymezení dotčeného krajinného prostoru (DoKP)

B. Hodnocení krajinného rázu daného místa

B.1. Vymezení oblastí a míst krajinného rázu

B.2. Identifikace znaků přírodní, historické a kulturní charakteristiky krajinného rázu v místech krajinného rázu

B.3. Klasifikace identifikovaných znaků

C. Posouzení zásahu do krajinného rázu

C.1. Posouzení míry vlivu navrhovaného záměru na identifikované znaky a hodnoty

C.2. Určení únosnosti zjištěné míry vlivu záměru na krajinný ráz

3.7.4 Shrnutí

Popisované metodické principy hodnocení krajinného rázu se v praxi běžně používají a lze je považovat za obecně doporučované postupy. Metodické postupy autorů Míchal, Löw, Vorel a kol. jsou asi nejlepšími dostupnými metodikami pro kauzální způsob hodnocení krajinného rázu. Metodický postup autorů Bukáček a Matějka se zabývá spíše preventivním hodnocením krajinného rázu rozsáhlejších území. Všichni autoři se shodují v definici pojmu krajinný ráz, kterým rozumí především soubor přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik daného místa. Bukáček a Matějka ale na rozdíl od ostatních dvou metodických postupů do svých hodnocení nezahrnují pojem estetika krajiny. Rozdíl mezi výše popsanými metodikami spočívá také v samotném přístupu hodnocení krajinného rázu. Autoři Löw a Míchal se domnívají, že krajina je jakýmsi obrazem, který si člověk utváří sám, subjektivně. Vorel a kol. pracují s krajinným rázem spíše jako s objektivní složkou krajiny, která jí vytváří a je zde vždy přítomná.

4 Materiál a metodika

4.1 Podklady a materiály pro hodnocení krajinného rázu

Teoretická část práce byla zpracována na podkladu dostupné české i zahraniční literatury. Praktická část byla založena na metodickém posouzení vlivu záměru, konkrétně výstavby nové části hotelu Lidická Bouda v k. ú. Pec pod Sněžkou. Zde jsem postupovala podle metodického pokynu Vorel, I., Bukáček, R., Matějka, P., Culek, M., Sklenička, P. 2004: Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz. Metodická část byla podpořena vlastním terénním šetřením zájmové lokality, pořízením obrazové fotodokumentace a dalších pracovních mapových výstupů.

Při zpracování diplomové práce byly využity tyto další materiály:

Biogeografie, geomorfologie, geologie, pedologie, podnebí:

- *QUITTE E., 1971: Klimatické oblasti Československa.*
- *CULEK, M. 1996: Biogeografické členění České republiky.*
- *BRYCHTOVÁ J. a KRAUSE J. 2004: Studie vyhodnocení krajinného rázu území KRNAP a jeho ochranného pásma.*
- *Správa KRNAP, 2003: Zonace KRNAP.*
- *Podrobná Geologická mapa ČR 1:50 000 [online].*
- *Mapa půdních typů 1:100 000.*

Vegetace, Fauna a flora, ochrana přírody:

- *NEUHASLOVÁ, Z., 2001: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky.*
- *Mapa potencionální přirozené vegetace [online], Národní geoportal INSPIRE, 2013.*
- *Správa KRNAP, 2010: Plán péče o Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo (2010 – 2020).*

Historie, osídlení, využití území, kultura a architektura:

- *Historické fotografie posuzovaného záměru, Správa KRNAP, 2012.*
- *Územní plán obce Pec pod Sněžkou, 2011.*

Ostatní:

- *Projektová dokumentace záměru.*

4.2 Postup hodnocení krajinného rázu

V diplomové práci bylo při hodnocení vlivu záměru výstavby nové části hotelu Lidická bouda na krajinný ráz postupováno podle metodického postupu Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz autorů Vorel I., Bukáček R., Matějka P., Culek M. a Sklenička P (2004).

Na základě projektové dokumentace plánované přístavby hotelového komplexu Lidická bouda, obsahující i podrobné technické výkresy a model budovy bylo popsáno, o jaký záměr se jedná, kde se nachází a které části záměru budou předmětem dalšího posuzování. Dále byly popsány jeho nejdůležitější vlastnosti a možné dopady na okolní krajinu. Před samotným hodnocením bylo nutno vymezit dotčený krajinný prostor (DoKP), který by teoreticky mohl být záměrem dotčen a ovlivněn (zejména vlivy vizuální, sluchové apod.).

Vymezení DoKP bylo provedeno na základě *analýzy viditelnosti* v programu ArcGIS 9.3. Podkladem pro analýzu byla digitální vektorová data pro území okresu Trutnov, získané od Ing. Kamily Svobodové, Ph.D., vedoucí diplomové práce. Využita byla především vektorová vrstva vrstevnice s údaji o nadmořských výškách, vrstva lesů s údajem o jejich výšce, bodová vrstva sídel a vrstva vodních toků a ploch. Aby bylo možné provést analýzu viditelnosti, bylo potřeba nejprve vytvořit digitální model terénu (DTM) pomocí funkce *Topo to Raster* ze sady nástrojů Spatial Analyst v Toolboxu. Jedná se o speciální interpolační metodu, jejímž základním vstupem je vrstva s údajem o nadmořských výškách (vrstevnice).

Z hlediska přesnosti analýzy bylo nutno brát v úvahu výšku okolního porostu, protože stromy mohou v některých místech ve výhledu výrazně bránit. Proto vrstvě, obsahující stromový krajinný pokryv byla mapovou algebrou přičtena jejich výška. Vzrostlým stromům 25m, ostatním porostům 15m. Vznikla vektorová vrstva, která byla dále převedena do rastru a sečtena s DTM. Tak vznikl reálný model terénu, který je připravený pro samotnou analýzu viditelnosti. Ta byla provedena pomocí funkce *viewshed*. (výška pozorovatele 180 cm a výška záměru 15 m). Výsledky analýzy viditelnosti jsou patrné v příloze č. 1.

Poté už bylo možné přistoupit k vlastnímu hodnocení krajinného rázu. V rámci DoKP byly vymezeny oblasti krajinného rázu. Zájmové území i jeho širší okolí bylo následně popsáno, a to zejména z hlediska jeho přírodních, kulturních a historických charakteristik. Pro tyto účely bylo využito dostupných mapových podkladů a také vlastního terénního šetření, které proběhlo v termínech 12.8.2012, 4.9.2012., 8.9.2012 a 20.10.2012. V rámci terénního šetření bylo prozkoumáno bezprostřední okolí plánovaného záměru i jeho širší okolí a jeho součástí bylo pořízení názorné fotografické dokumentace (viz přílohy).

Pro usnadnění následné identifikace znaků přírodní, kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu v místech KR byly vypracovány i tabulky indikátorů přítomnosti těchto znaků (viz kapitola 6. 3. – Indikátory přítomnosti hodnot krajinného rázu). Všechny nalezené znaky byly poté klasifikovány podle jejich projevu (projev pozitivní, negativní a neutrální), významu (zásadní, spoluurčující, doplňující) a cennosti (jedinečné, význačné, běžné). V důsledku toho je jasné, že každému identifikovanému znaku je přiřazena rozdílná hodnota a význam.

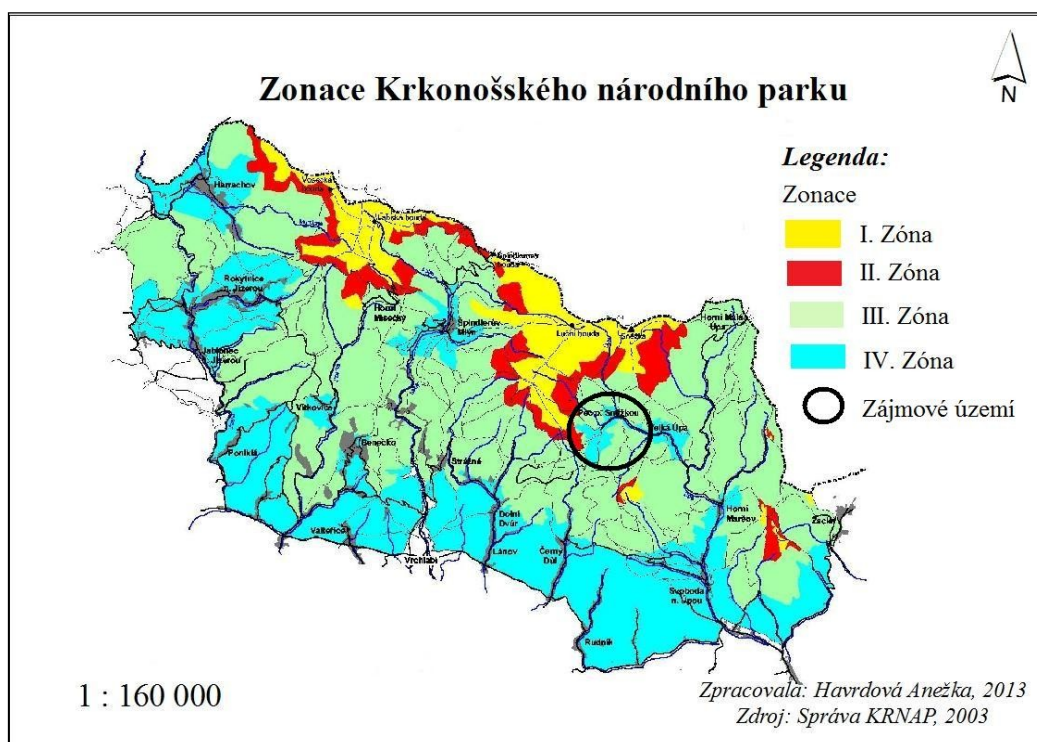
Na základě identifikace a klasifikace znaků a hodnot přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky krajinného rázu v dotčeném krajinném prostoru bylo provedeno vyhodnocení míry vlivu záměru na tyto znaky a hodnoty. Míra vlivu byla hodnocena pomocí pětistupňové škály: žádný vliv, slabý vliv, středně silný vliv, silný vliv a stírající vliv. Výsledkem vyhodnocení míry vlivu záměru na identifikované znaky je podklad, který je již dostačující pro konkrétní závěrečné

rozhodnutí o únosnosti či neúnosnosti navrhovaného záměru z hlediska ochrany krajinného rázu a následné vydání doporučení k jeho povolení či zamítnutí.

5 Charakteristika zájmového území

Zájmové území se nachází v ochranném pásmu KRNAP, které sice není přímou součástí parku, ale tvoří přechod mezi parkem a volnou krajinou Podkrkonoší (viz obr. č. 1). Krkonoše jsou nejvyšším českým pohořím, vyznačujícím se vysokou přírodní hodnotou. Na jejich území vznikl roku 1963 Krkonošský národní park, který je zároveň nejstarším národním parkem v České republice. Celkovou rozlohou 550 km² vč. jeho ochranného pásma se řadí na druhé místo. Správou národního parku bylo pověřeno pracoviště Správy Krkonošského národního parku, sídlící ve Vrchlabí. Z hlediska ochrany přírody je území KRNAP rozděleno na 3 zóny s rozdílným režimem ochrany. Roku 1992 byl Krkonošský národní park začleněn do soustavy biosférických rezervací UNESCO.

Obr. č. 1 – Rozdělení zón KRNAP s vyznačením zájmového území (URL 1)

5.1 Přírodní charakteristika

5.1.1 Biogeografické členění území

Podle biogeografického členění České republiky leží zájmové území v bioregionu **1.68 - Krkonošský bioregion**. Bioregion leží na severu východních Čech nedaleko hranic s Polskem a jeho celková plocha činí 447 km². Krkonošský bioregion je v rámci celé České republiky výjimečný. Jako jediný dostatečně vystupuje nad horní hranici lesa a má taktéž dokonale vyvinutý subalpínský stupeň, tvořený autochtonní kosodřevinou (Culek a kol., 1996).

5.1.2 Geomorfologie

Z hlediska geomorfologického jsou Krkonošské hory značně nesouměrné. Na severu strmě spadají do Polska. Jižní část Krkonoš se plynule sváží směrem do Čech. Člení se celkem na 3 hlavní podcelky – *Krkonošské hřbety*, plošně rozsáhlejší *Krkonošské rozsochy*, kam patří i Černošská rozsocha s Liščí horou (1 363 m) a Černou horou (1 299 m) v zájmovém území a úzký pás *Vrchlabské vrchoviny*. (Rubín a kol., 2006).

Z hlediska tvaru reliéfu zde nalezneme vysoké hřbety a pláně s výrazně vyvinutými ledovcovými kary. V Krkonoších se těchto útvarů nachází hned několik. Reliéf zájmového území a jeho okolí má charakter členitých hornatin s velkou výškovou členitostí. Zejména v oblastech hlavních hřbetů Černé hory, kde členitost dosahuje výšek 600 až 810 metrů. Nejvyšším bodem území je Sněžka, tyčící se do výšky 1 602 m. n. m. (Culek a kol., 1996). Reliéf Krkonoš je bezesporu srovnatelný se středoevropskými pohořími Hercynské soustavy – francouzskými Vogézy či německým Schwarzwaldem. Pestrost Krkonoš z hlediska živé i neživé přírody je však mnohem vyšší (Rubín a kol., 2006).

5.1.3 Geologie

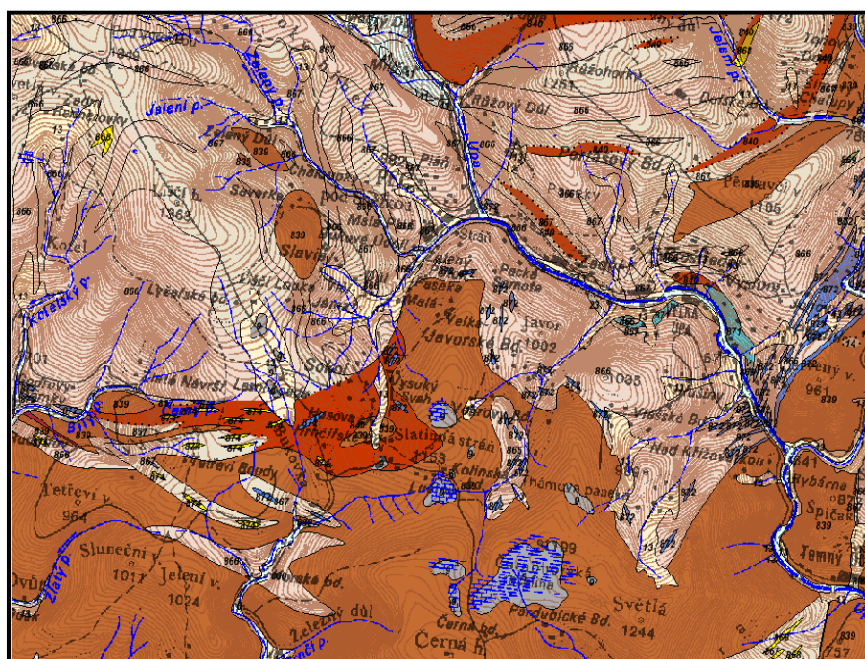
Zájmové území je tvořeno především žulami a krystalickými břidlicemi starohorního a prvohorního stáří - svory, fility, ortorulami s ostrůvky krystalických

vápenců a kvarcitů (Brychtová a Krause, 2004). Mimo to zde lze nalézt i metamorfované a místy silně zvrásněné proteozoické horniny – ruly (Rubín a kol., 2006). Geologickou stavbu zájmového území znázorňuje obr. č. 2.

5.1.4 Pedologie

Zájmové území je tvořeno několika půdními typy. Dominantní zastoupení zde mají podzoly. Mimo podzoly zde nalezneme i ostrůvky organozemě, pararendziny, směrem k vrchu Černé Hory kambizemě. Zastoupení jednotlivých půdních typů zájmového území znázorňuje obr. 3.

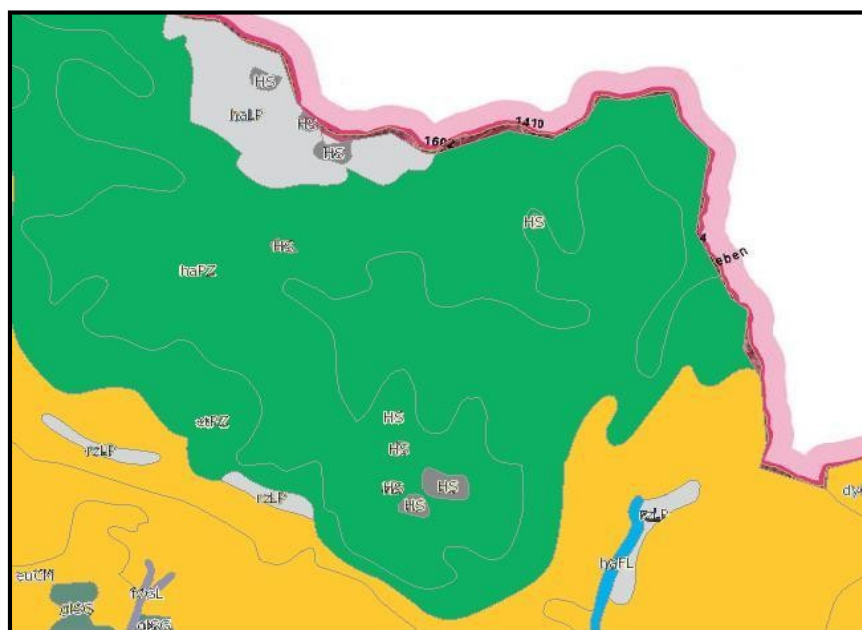
Obr. č. 2 - Geologická mapa zájmového území 1: 50 000 (URL 2)

Legenda

- rula
- migmatitická rula
- slatina, rašelina, hnilokal
- kvarcit
- fylit + svor

Obr. č. 3 – Mapa půdních typů zájmového území 1:100 000 (URL 3)

Legenda

 podzoly
 kambisoly
 leptosoly
 histosoly

5.1.5 Klima a podnebí

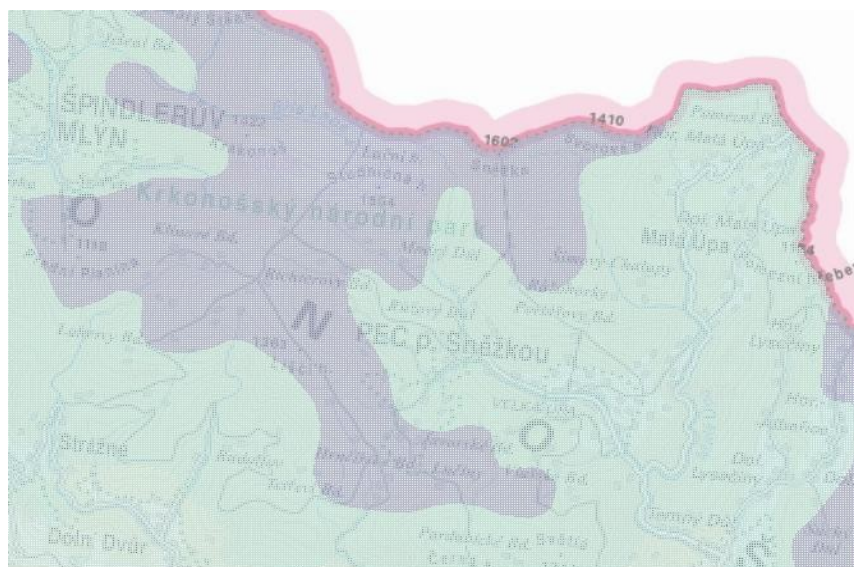
Zájmové území se nachází v nadmořské výšce nad 1 000 m. Z hlediska klimatu tak leží v oblasti CH 6 (Quitt, 1971). Zařazení do klimatické oblasti CH6 je taktéž patrné z obr. č. 4. V tabulce č. 1 jsou dále uvedeny jednotlivé charakteristiky klimatické oblasti zájmové lokality.

Tabulka č. 1 – Charakteristiky klimatické oblasti CH6 dle Quitta (Quitt, 1971)

Charakteristika	LetD	HVO	MD	LD	°C I	°C IV	°C VII
Údaje pro CH6	10-30	120-140	140-160	60-70	(-4) – (-5)	2-4	14-15
Charakteristika	°C X	s ³ 1mm	s VO		sp	o>0,8	o<0,2
Údaje pro CH6	5-6	140-160	600-700	400-500	120-140	150-160	40-50

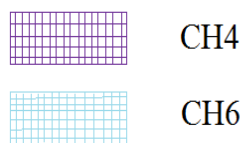
Pozn.: *LetD* – Počet letních dnů, *HVO* – Počet dnů s průměrnou 10 °C a více, *MD* – Počet mrazových dnů, *LD* – Počet ledových dnů, °C *I* – Průměrná teplota v lednu, °C *IV* – průměrná teplota v dubnu, °C *VII* – Průměrná teplota v červenci, °C *X* – Průměrná teplota v říjnu, *s³1mm* – Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více, *s VO* – Srážkový úhrn ve vegetačním období, *s VZ* – Srážkový úhrn v zimním období, *sp* - Počet dnů se sněhovou pokrývkou, *o>0,8* – Počet dnů zamračených, *o<0,2* – Počet dnů jasných.

Obr. č. 4 – Mapa klimatických oblastí zájmového území 1:100 000 (URL 4)

Legenda

Klimatická oblast

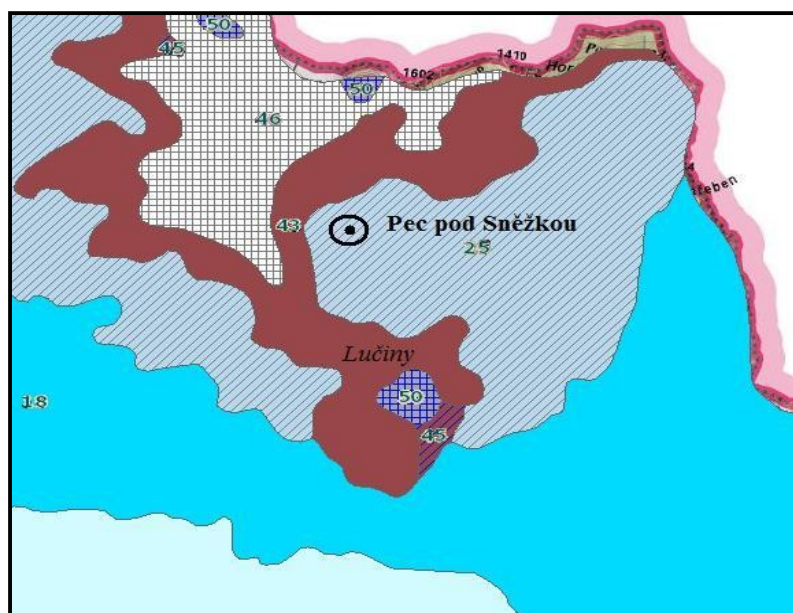
5.1.6 Vegetace

Na území Krkonošského národního parku nalezneme hned čtyři vegetační stupně. Zájmové území náleží svou nadmořskou výškou do montánního (horského) stupně. Původně se zde nacházely přirozené horské smrčiny, avšak činnost člověka je potlačila a nahradila rozsáhlými druhotnými smrkovými porosty. Vykácené původní

smrčiny byly na některých místech nahrazovány květnatými loukami (Rubín a kol., 2006).

Biota Krkonoš má převážně horský hercynský ráz. Nalezneme zde společenstva jedlo-bukového až subalpínského, klečového vegetačního stupně. Ve vyšších polohách se nachází i ostrůvky přirozeného alpínského bezlesí. Potenciální přirozená vegetace území (viz obr. č. 5) by tvořila květnaté, klenové a acidofilní horské bučiny, dále přirozené smrčiny, subalpínská společenstva a vrchoviště (Neuhäuslová, 2001).

**Obr. č. 5 – Mapa potenciální přirozené vegetace zájmového území
1:100 000 (URL 5)**

Legenda

- 43 - Třtinová smrčina
- 18 - Bučina s kyčelnicí devítilistou
- 25 - Smrková bučina
- 50 - Komplex horských vrchovišť
- 46 - Komplex společenstev kosodřeviny

V ledovcových karech se můžeme setkat s mnoha relativně teplomilnými prvky bioty, arкто - alpínskými reliktními druhy a celou řadou tzv. *neoendemitů*. Jedná se o vývojově mladé druhy, které vznikly ve čtvrtohorách. Příkladem krkonošských neoendemitů jsou jestřábníky nebo jeřáb sudetský (Culek a kol., 1996).

5.1.7 Fauna

Území Krkonoš je tvořeno typickou horskou faunou hercynského pohoří. Nalezneme zde mnoho druhů savců, ptáků, obojživelníků a dalších. Tekoucí vody jsou zařazeny do pásma pstruhového. Unikátní faunu nalezneme především na horských vrchovištích a v klečovém stupni. Nalezneme zde například český endemitický druh slavíka modráčka tundrového - *Luscinia svecica svecica*.

Mezi významné druhy savců v tomto území patří například Ježek Západní (*Erinaceus europaeus*), Myšice temnopásá (*Apodemus agrarius*), Rejsek horský (*Sorex alpinus*), Netopýr severní (*Eptesicus nilssoni*) a Netopýr pobřežní (*Myotis dasycneme*). Z ptáků zde nalezneme především Tetřívka obecného (*Tetrao tetrix*), Tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*), Kulíka hnědého (*Charadrius morinellus*), Síyce rousná (*Aegolius funereus*), Lejska malého (*Ficedula parva*), Hýla rudého (*Carpodacus erythrinus*) či Pěvušku podhorní (*Prunella collaris*). Obojživelníci jsou zastoupeni Čolkem horským (*Triturus alpestris*), plazi Ještěrkou živorodou (*Zootoca vivipara*) a Zmijí obecnou (*Vipera berus*). Z bezobratlých bych zmínila některé druhy měkkýšů, například Slimáčník horský (*Semilimax kotulae*), Vřetenovka (*Cochlodina sp.*) a některé druhy hmyzu, zejména Šídlo rašelinné (*Aeshna subarctica*), Okáče rodu *Erelia* a Píd'alky rodu huňatec (*Psodos alpinatus* a *Torula quadrifaria*) a další (Culek a kol., 1996).

5.1.8 Chráněná území přírody

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) tvoří v zájmovém území vzájemně propojenou síť biocenter a biokoridorů jak na lokální, tak i nadregionální úrovni. Rozhraní nejvyšších vrcholků zájmového území a jeho okrajové části zasahují do nadregionálního biocentra NRBC 85. Na rozhraní katastrálních území Pec pod Sněžkou a Černý Důl prochází přes Lučiny dále směrem na Zahrádky nadregionální biokoridor K28. V blízkosti plánovaného záměru se dále nachází menší lokální biocentra LB1, LB2 a LB3. Směrem od Lučin do Pece pod Sněžkou prochází lokální biokoridor J.

Biosférická rezervace UNESCO

Celé území města Pec pod Sněžkou spadá do Biosférické rezervace UNESCO pod názvem Krkonoše/ Karkonosze (BRKK). Ochranné pásmo KRNAP, kam spadá zájmové území, tvoří přechodovou zónu české části biosférické rezervace.

CHOPAV

Celá zájmová lokalita spadá do chráněné oblasti přirozené akumulace vod CHOPAV Krkonoše.

Významné krajinné prvky (VKP)

Na území ochranného pásma KRNAP včetně zájmového území se nenachází žádný registrovaný významný krajinný prvek (VKP). Na správním území města Pec pod Sněžkou (mimo území KRNAP) se vyskytují VKP ze zákona, a to všechny lesy, vodní toky a jejich nivy (Kubešová a Kubeš, 2009).

NATURA 2000

Do zájmového území zasahuje ***Ptačí oblast Krkonoše*** s výskytem několika chráněných druhů ptáků. Hojně je zde zastoupen tetřivek obecný (*Tetrao tetrix*), který se vyskytuje především na lučních enklávách. Jeho početnost je v rámci

KRNAP odhadován na 100 – 120 samců. Výjimečně můžeme zahlédnout i několik jedinců chřástala polního (*Crex crex*). Hnízdí na obhospodařovaných loukách a pastvinách a je aktivní hlavně v noci. Výskyt těchto dvou chráněných druhů zobrazuje příloha č. 3. Dále bylo celé území KRNAP a jeho ochranného pásma (včetně zájmového území) navrženo jako *Evropsky významná lokalita Krkonoše*. Předmětem ochrany je celkem 21 typů stanovišť, 4 druhy rostlin a 2 druhy živočichů (Horáková a kol., 2006).

5.1.9 Využití území a druhy pozemků

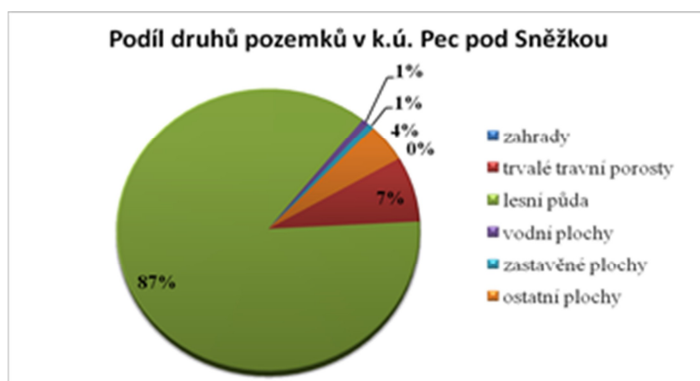
Z hlediska využití území jsou v katastrálním území Pec pod Sněžkou nejvíce zastoupeny lesy, které zaplňují téměř 87% celkové plochy území a tvoří tak dominantní a určující složku krajinné scenérie. Zájmové území je krom lesů pokryto i trvalými travními porosty, tvořenými především květnatými loukami a v malé míře i zastavěnými plochami. Ty jsou tvořeny spíše jednotlivými stavbami na horských svazích. Procentuelní a plošné zastoupení jednotlivých druhů pozemků v katastrálním území Pec pod Sněžkou shrnuje následující tabulka č. 2 a obr. č. 6:

Tabulka č. 2 – Druhy pozemků v k. ú. Pec pod Sněžkou

K. Ú. PEC POD SNĚŽKOU	výměra celkem	zemědělská půda			lesní půda	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy
		zahrady	trvalé travní porosty	celkem				
Druh pozemku v ha	2 466,40	-	185,04	185,04	2 135,7	19,08	16,91	109,62
Druh pozemku v %	100,00	-	7,50	7,50	86,60	0,77	0,69	4,44

Pozn.: trvalé travní porosty = druhy pozemků louka, pastvina před novelou katastrálního zákona č. 120/2000 Sb.

Obr. č. 6 – Procentuelní zastoupení druhů pozemků z hlediska využití území

5.2 Kulturní a historická charakteristika území

První zmínky o osídlení území Pece pod Sněžkou se datují k roku 1534. Prvními osadníky byli převážně dřevaři, kteří zde těžili dřevo již od roku 1500 a horníci, kteří zde pracovali v dolech. Těžilo se především železo, měď, stříbro a arzenik (Kocová, 2005). První osídlené enklávy se prostíraly nejprve okolo zemských stezek, ale postupem času zatlačovaly lesní porosty do stále neúrodnějších a nepřístupnějších míst. Těžbou dřeva byla zničena velká část lesů, především ve východní části Krkonoš a proto byla již v roce 1609 těžba přesunuta do Orlických hor (Správa KRNAP, 2010). Území Pece pod Sněžkou a okolních horských oblastí představovalo nepříznivou oblast pro zemědělskou činnost, která se zde objevovala jen zřídka. Místní se zabývali spíše chovem dobytka, který pro ně znamenal hlavní zdroj obživy (Kocová, 2005). V období po třicetileté válce se v Krkonoších začalo formovat tzv. „*budní hospodářství*“, které s sebou přineslo vznik nových bud a stavení na úkor přírody (Správa KRNAP, 2010).

Od konce 18. století se na území Krkonoš začíná rozvíjet cestovní ruch. Původní sezónní boudy, které původně sloužily budnímu hospodářství, byly přestavovány pro zvyšující se potřeby zahraničních turistů (Brychtová a Krause, 2004). Po roce 1900 byl v Peci založen první turistický spolek, který si kladl za cíl rozvoj turismu v horských oblastech. Pro lepší zpřístupnění bylo vybudováno mnoho nových cest. S první světovou válkou přišel úpadek turismu, ale již od roku 1927 začal cestovní ruch opět stoupat natolik, že stávající ubytovací kapacity nestačily

pokryt množstvím návštěvníků. Začalo se tedy hromadně s novou výstavbou a rozšiřováním stávajících kapacit (Kocová, 2005).

Po druhé světové válce lze hovořit již o hromadné rekreaci. V tomto období se také objevují první lanovky a sjezdové tratě. Roku 1947 začala stavba lanové dráhy z Pece pod Sněžkou na Růžovou horu, která byla dokončena a zprovozněna roku 1949. Ve stejném roce byla zprovozněna i druhá etapa výstavby lanovky, z Růžové hory na Sněžku. V roce 1958 byl pak spuštěn první lyžařský vlek Zahrádky a v dalších letech následovaly další. Roku 1960 Mulda, 1964 Javor, 1971 Hnědý Vrch, 1975 Vysoký Svah na místo Muldy a další (Kocová, 2005).

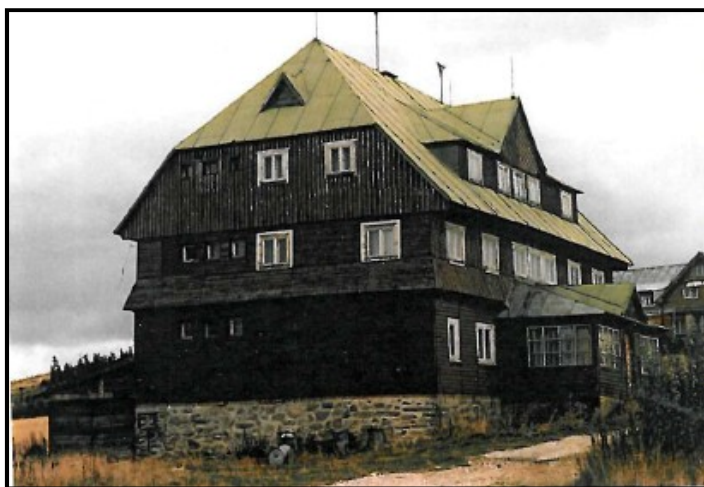
Ve vývoji sídelní struktury území Pece pod Sněžkou se objevuje několik typů osídlení. V období první kolonizace území byla hlavním typem osídlení lesní lánová ves s typickou plužinou a dlouhými lánovými záhumenicemi. Jako první se začal osidlovat dlouhý prostor podél vodního toku v hluboce zaříznutém údolí Pece pod Sněžkou. Druhým typem osídlení, se kterým se zde můžeme setkat dodnes, je rozptýlená zástavba na horských svazích. Okolí solitérních objektů obklopovaly horské louky a pastviny. Charakter tohoto rozptýleného osídlení se i v současné době významně podílí na krajinném rázu Krkonoš (Brychtová a Krause, 2004). Na obrázcích č. 7 a č. 8 je zachycena původní architektura větších ubytovacích zařízení na horských svazích Pece pod Sněžkou.

Většina objektů na území Krkonoš byla majetkem různých organizací či státních podniků až do roku 1990. Poté, v rámci privatizace byla většina objektů prodána soukromým vlastníkům. Oblasti horských turistických středisek se staly jedněmi z nejvyhledávanějších (Kocová, 2005). To se v dnešní době odráží zejména na ceně pozemků a nemovitostí v těchto lokalitách. V posledním desetiletí 20. století byl vyvíjen další silný tlak na novou výstavbu a přestavbu starších objektů. Začalo se s neúměrným rozšiřováním zastavitelných ploch na úkor harmonie volné krajiny (Brychtová a Krause, 2004).

Obr. č. 7 – Historická fotografie původní budovy hotelu Lidická bouda, pohled od přístupové cesty z Pece pod Sněžkou (Správa KRNAP)

Obr. č. 8 – Historická fotografie původní budovy hotelu Lidická bouda, pohled z Pražské magistrály (Správa KRNAP)

6 Výsledky

6.1 Popis posuzovaného záměru

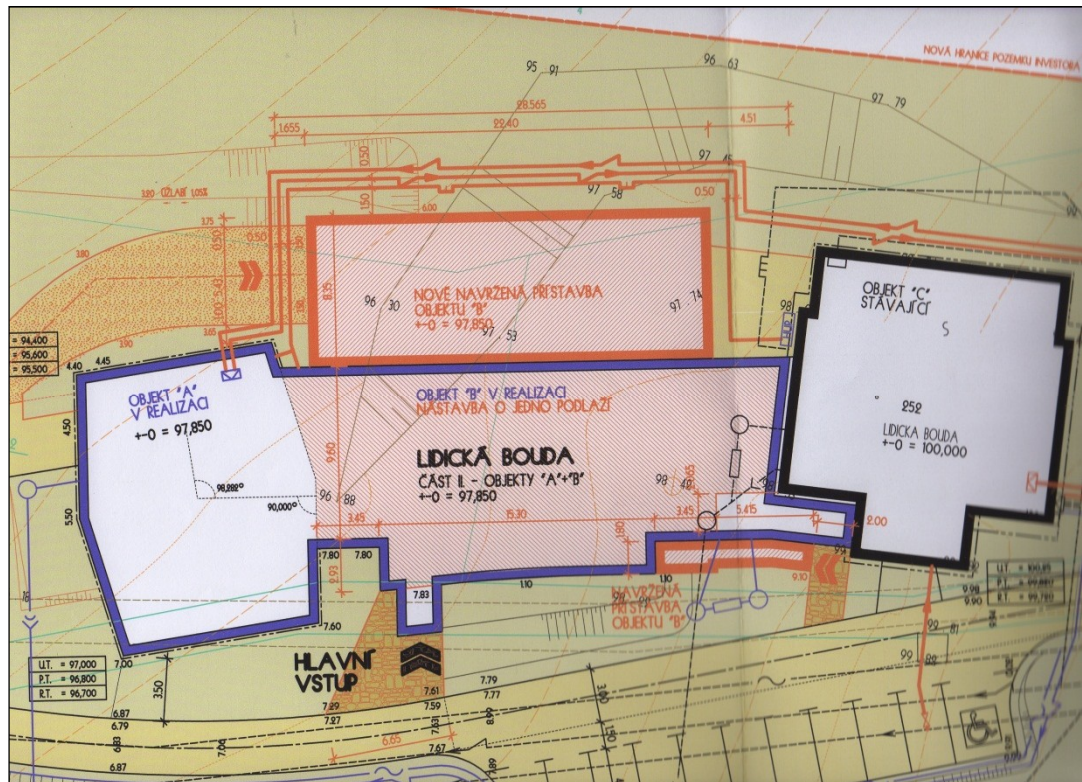
Posuzovaný záměr se nachází v katastrálním území Pec pod Sněžkou, na hranici s katastrálním územím Černý Důl v SZ části okresu Trutnov a S části Královehradeckého kraje v nadmořské výšce 1 101 m. Záměrem je výstavba nové části hotelu Lidická Bouda k původnímu objektu. Nyní lze celý komplex rozdělit na čtyři části – budovy A (nově vzniklá budova), B (nově navržená přístavba) a C (stávající objekt) a nově navržený objekt, spojovací budovy A+B. Obr. č. 9 a č. 10 znázorňuje model a výkres plánované přístavby hotelového komplexu.

Objekt se nachází na stavební parcele č. 252 a přilehlých pozemcích. Dle územního plánu obce z roku 2006 se řešený komplex budov nachází vně hranic současného zastavěného území v ploše s rozdílným způsobem využití definované jako „*Plochy luk s objekty rekreace převážně hromadné vně hlavní zastavěné území obce*“. Navržený záměr (objekty B a spojovací objekt A+B) je v souladu s územně plánovací dokumentací.

***Obr. č. 9 – Model plánované přístavby hotelového komplexu Lidická bouda
(URL 7)***

Obr. č. 10 – Výkres navržené výstavby nové části hotelu Lidická bouda (URL 8)

Přístup k hotelu je zajištěn jedinou spojovací komunikací ze směru od Pece pod Sněžkou po zpevněné cestě na pozemku č. kat. 222/8, který je ve vlastnictví Města Pec pod Sněžkou.

Účelem výstavby je rozšíření ubytovací kapacity hotelu Lidická Bouda pro tzv. „přechodné ubytování“. Objekt, spojující budovy A a B bude dvoupodlažní (jedno nadzemní a jedno částečně zapuštěné technické podlaží). Střecha spojovacího objektu bude plochá a bude na ni vytvořena terasa s výhledem na nejvyšší vrcholky Krkonoš. V nadzemním podlaží budovy bude vytvořeno restaurace, fitness a bazén. Z hlediska množství hluku, spojeného s následným provozem objektu jsou stanoveny tyto mezní hodnoty hluku, které musí být dodrženy v místě nejbližšího venkovního chráněného bodu.

Maximální hodnoty hladin hluku:

Hladina akustického tlaku vně objektu ve dne **50 dB (A)**

Hladina akustického tlaku vně objektu v noci **40 dB (A)**

Z hlediska ochrany přírody a krajiny se záměr nachází ve čtvrté, ochranné zóně Krkonošského národního parku, na rozhraní s třetí zónou. Zasahuje do území soustavy Natura 2000, konkrétně do Ptačí oblasti Krkonoše a Evropsky významné lokality Krkonoše. Dále se posuzovaný objekt nachází v chráněné oblasti přirozené akumulace vod.

6.2 Vymezení a charakteristika dotčeného krajinného prostoru a míst krajinného rázu

Dotčený krajinný prostor byl vymezen na základě analýzy viditelnosti záměru. Výsledky analýzy znázorňuje příloha č. 1 a příloha č. 2. Dotčený krajinný prostor je tvořen jednou oblastí krajinného rázu. Vyznačuje se podobnými přírodními, historickými, kulturními a vizuálními charakteristikami. Současně je vymezený dotčený krajinný prostor totožný s jediným místem krajinného rázu, který tvoří nejmenší hodnocený prostor. Místo krajinného rázu je tvořeno územím bezprostředního i širšího území posuzované lokality (v rámci DoKP) a tvoří vizuálně vymezený krajinný prostor horských svahů správního území Pec pod Sněžkou.

Hranicemi krajinného prostoru jsou zejména vizuální bariéry okolních vrcholů, tvořící výrazné morfologické dominanty vytčeného prostoru. Z jihu vymezují DoKP svahy Černé hory, ze severu jsou to pak hlavní krkonošské hřebeny Sněžka, Studniční hora a Luční hora. Ze severozápadu pak částečně Hnědý vrch a Liščí hora. Z některých částí zájmového území (vyšší místa na Lučinách, např. od Pražské boudy, na Černé hoře apod.) se směrem na západ a jihozápad otevírá volnější krajina. Za velmi dobrého počasí je zde možné spatřit i špičku vysílače na Ještědu.

Dotčený krajinný prostor představuje přírodě blízký typ přírody. Střetává se zde krajina přírodní, popřípadě přírodě blízká krajina, tvořená kompaktními lesními

porosty především sekundárních smrkových monokultur se zbytky přírodě blízkých lesů a krajina kulturní, ovlivněná historickým osidlováním a vlivem lidské činnosti. Vymezený prostor zasahuje do Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma, čímž nabírá na své významnosti. Kvalitu prostoru také výrazně umocňují vizuálně významné pohledy směrem k hřebenům Sněžky, Studniční hory, Obřího dolu a Luční hory.

6.3 Indikátory přítomnosti hodnot krajinného rázu

Metodické postupy doporučují před vlastní identifikací a klasifikací znaků krajinného rázu zpracovat přehled indikátorů přítomnosti hodnot krajinného rázu daného území, které by mohly být ukazateli zvýšeného výskytu či přítomnosti významných hodnot krajinného rázu. Jednotlivé indikátory přítomnosti hodnot KR jsou zobrazeny v tabulkách č. 3 a 4. Jedná se především o hodnoty přírodních, kulturních a historických charakteristik krajinného rázu dotčeného krajinného prostoru.

Tab. č. 3 – Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky

A	Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky	Přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) vč. ochranného pásma	X	
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost přírodní rezervace (NPR) vč. ochranného pásma		X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) vč. Ochranného pásma		X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) vč. Ochranného pásma	X	
6	Přítomnost přírodní památky (PP) vč. Ochranného pásma		X
7	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)		X
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) Natura 2000	X	
9	Přítomnost Evropsky významné lokality (EVL) sítě NATURA 2000	X	
10	Přítomnost skladebních prvků ÚSES (Lokální, Regionální, Nadregionální)	X	
11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)		X

Indikátorem přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky v zájmovém území je v první řadě přítomnost Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma, do kterého posuzovaný záměr spadá. Celá oblast, vymezující Krkonošský národní park je začleněna do soustavy Natura 2000 jako Evropsky významná lokalita a Ptačí oblast Krkonoše. Hodnotu krajinného rázu zájmové území dále zvyšuje přítomnost skladebních prvků územního systému ekologické stability neregionálního, regionálního i lokálního měřítka. Dále je oblast národního parku vyhlášena jako Biosférická rezervace UNESCO. V záměru dotčeném krajinném prostoru nebyl identifikován žádný významný krajinný prvek (s výjimkou VKP ze zákona, kterými jsou všechny lesy a vodní plochy), přírodní památka, přírodní park ani chráněná krajinná oblast.

Tab. č. 4 – Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky v zájmovém území

B	Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky	Přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky (NKP) vč. pam. ochranného pásma (POP)		X
2	Přítomnost archeologické památkové rezervace vč. navrhované (POP)		X
3	Přítomnost městské památkové rezervace (MPR) vč. navrhované (POP)		X
4	Přítomnost vesnické památkové rezervace (VPR) vč. navrhované (POP)		X
5	Přítomnost městské památkové zóny (MPZ) vč. navrhované (POP)		X
6	Přítomnost vesnické památkové zóny (VPZ) vč. navrhované (POP)	X	
7	Přítomnost kulturní nemovité památky vč. navrhované (POP)	X	

Mezi indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky zájmového území patří přítomnost vesnické památkové zóny a přítomnost kulturní nemovité památky. V dotčeném krajinném prostoru ani jeho okolí se nenachází žádná národní kulturní památka, ani archeologická památková rezervace.

6.4 Identifikace a klasifikace znaků a hodnot krajinného rázu

Identifikace znaků a hodnot krajinného rázu byla provedena na podkladu dostupných informací, mapových podkladů a především na základě vlastního terénního šetření a pořízené fotodokumentace. Bylo identifikováno celkem 8 znaků přírodní charakteristiky, včetně přírodních hodnot, zvláště chráněných území a významných krajinných prvků. Dále 8 znaků kulturní a historické charakteristiky zájmového území a 3 znaky vizuální charakteristiky. Klasifikace těchto znaků a hodnot byla provedena dle metodického postupu dle Vorla a kol. (2004) a zaznamenána do tabulek č. 5, č. 6 a č. 7. Hodnocen byl především projev těchto znaků, jejich význam v krajinném rázu dotčeného území a jejich cennost.

Tabulka č. 5 – Identifikace a klasifikace znaků přírodních charakteristik

TABULKA IDENTIFIKACE A KLASIFIKACE ZNAKŮ KRAJINNÉHO RÁZU			Klasifikace identifikovaných znaků								
			Dle pozitivních či negativních projevů			Dle významu v krajinném rázu			Dle cennosti		
Znaky dle § 12	Číslo znaku	Konkrétní identifikované znaky a hodnoty	pozitivní	neutrální	negativní	zásadní	spoluurčující	doplňující	jedinečný	význačný	běžný
Znaky přírodní charakteristiky vč. přírodních hodnot, VKP a ZCHÚ	1	Přítomnost Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma	X			X			X		
	2	Přítomnost dominantních terénních vrcholů (Sněžka, Studniční hora, Luční hora, Liščí hora, Černá hora)	X			X			X		
	3	Luční enklávy vysokohorského charakteru, místy s rozptýlenou nelesní vegetací, výskyt květnatých luk	X				X			X	
	4	Výrazná modelace a členitost terénu	X			X			X		
	5	Komplexy smrkových monokultur se zbytky přírodě blízkých porostů		X			X			X	
	6	Výskyt ptačí oblasti Krkonoše s výskytem tetřívka obecného a chřástala polního	X					X	X		
	7	Přítomnost Evropsky významné lokality Krkonoše	X				X		X		
	8	Hluboko zaříznuté údolí řeky Úpy	X			X				X	

Tabulka č. 6 - Identifikace a klasifikace znaků kulturních, historických

TABULKA IDENTIFIKACE A KLASIFIKACE ZNAKŮ KRAJINNÉHO RÁZU			Klasifikace identifikovaných znaků								
			Dle pozitivních či negativních projevů			Dle významu v krajinném rázu			Dle cennosti		
Znaky dle § 12	Číslo znaku	Konkrétní identifikované znaky a hodnoty	pozitivní	neutrální	negativní	zásadní	spoluurčující	doplňující	jedinečný	význačný	běžný
Znaky historické a kulturní charakteristiky vč. kulturních dominant	9	Přítomnost vesnické památkové zóny Modrý Důl	X				X			X	
	10	Přítomnost nemovitě kulturní památky (venkovská usedlost Vlčí Hrana)	X					X		X	
	11	Přítomnost biosférické rezervace UNESCO	X			X			X		
	12	Zachovalá rozptýlená zástavba tradičních horských objektů na svazích a lučních enklávách z přelomu 19. a 20. století	X			X				X	
	13	Novostavby a nevhodně přestavěné objekty			X			X			X
	14	Výrazné solitérní objekty horských chat a penzionů (Pražská bouda, Kolínská bouda)			X	X				X	
	15	Rozhledna Hnědý vrch		X				X			X
	16	Telekomunikační věž mezi Lučinami a Zahrádkami (technický prvek)			X			X			X
	17	Sjezdové lyžařské tratě a lanovky (Hnědý vrch, Javor, Růžová hora,...)		X			X				X

Tabulka č. 7 – Identifikace a klasifikace znaků vizuálních charakteristik

TABULKA IDENTIFIKACE A KLASIFIKACE ZNAKŮ KRAJINNÉHO RÁZU			Klasifikace identifikovaných znaků								
			Dle pozitivních či negativních projevů			Dle významu v krajinném rázu			Dle cennosti		
Znaky dle § 12	Číslo znaku	Konkrétní identifikované znaky a hodnoty	pozitivní	neutrální	negativní	zásadní	spoluurčující	doplňující	jedinečný	význačný	běžný
Znaky estetických hodnot vč. měřítka a vztahů v krajině	18	Vizuálně uzavřený prostor, ohraničený výraznými terénními horizonty (Sněžka, Studniční hora, Luční hora, Černá hora, Liščí hora)	X			X				X	
	19	Pohledově exponované prostory a výhledy z některých výrazných vrcholů (Černá hora, Sněžka, Studniční hora apod.)	X			X			X		
	20	Kontrast hlubokých údolí a výrazně vyčnívajících vrcholů	X			X				X	

6.5 Posouzení zásahu do krajinného rázu

6.5.1 Posouzení míry vlivu na identifikované znaky

Posouzení míry vlivu záměru na identifikované znaky a hodnoty přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky krajinného rázu v DoKP shrnuje tabulka č. 8. Pro označení míry zásahu byla použita pětistupňová škála: žádný zásah, slabý zásah, středně silný zásah, silný zásah a stírající zásah.

Na základě posouzení míry vlivu na identifikované znaky bylo zjištěno, že posuzovaný záměr bude silně zasahovat do dvou jedinečných znaků přírodní charakteristiky krajinného rázu, konkrétně bude zasahovat do oblasti Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma. Dále bude částečně zasahovat do lučních enkláv horských svahů, které záměr obklopují a do oblasti EVL Krkonoše. Zásah do těchto znaků a hodnot je středně silný. Vliv na další znaky přírodní charakteristiky bude pouze slabý, popřípadě žádný.

Z hlediska posouzení míry vlivu na znaky kulturní a historické charakteristiky se jako nejvýraznější vliv jeví narušení historicky dochované rozptýlené zástavby tradičních horských objektů z přelomu 19. a 20. století. Ostatní identifikované znaky historické a kulturní charakteristiky krajinného rázu nebudou záměrem příliš významně dotčeny.

Co se týče znaků a hodnot vizuální a estetické charakteristiky v zájmovém území, ty se jeví jako záměrem nejvíce ovlivněné. Jedná se zejména o výhledovou exponovanost. Záměr bude viditelný z hlavních krkonošských hřebenů a významných vrcholů.

Tabulka č. 8 – Posouzení míry vlivu na identifikované znaky

Znaky dle §12	Číslo znaku	Identifikované znaky a hodnoty	Posouzení míry vlivu na identifikované znaky
Znaky přírodní charakteristiky vč. přírodních hodnot, VKP a ZCHÚ	1	Přítomnost Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma	Silný zásah
	2	Přítomnost dominantních terénních vrcholů (Sněžka, Studniční hora, Luční hora, Liščí hora, Černá hora)	Silný zásah
	3	Luční enklávy vysokohorského charakteru, místy s rozptýlenou nelesní vegetací, výskyt květnatých luk	Středně silný zásah
	4	Výrazná modelace a členitost terénu	Slabý zásah
	5	Komplexy smrkových monokultur se zbytky přírodě blízkých porostů	Slabý zásah
	6	Výskyt ptačí oblasti Krkonoše s výskytem tetřívka obecného a chřástala polního	Slabý zásah
	7	Přítomnost Evropsky významné lokality Krkonoše	Středně silný zásah
	8	Hluboko zaříznuté údolí řeky Úpy	Žádný zásah
Znaky historické a kulturní charakteristiky vč. kulturních dominant	9	Přítomnost vesnické památkové zóny Modrý Důl	Žádný zásah
	10	Přítomnost nemovité kulturní památky (venkovská usedlost Vlčí Hrana)	Žádný zásah
	11	Přítomnost biosférické rezervace UNESCO	Žádný zásah
	12	Zachovalá rozptýlená zástavba tradičních horských objektů na svazích a lučních enklávách z přelomu 19. a 20. století	Silný zásah
	13	Novostavby a nevhodně přestavěné objekty	Žádný zásah
	14	Výrazné solitérní objekty horských chat a penzionů (Pražská bouda, Kolínská bouda)	Žádný zásah
	15	Rozhledna Hnědý vrch	Žádný zásah
	16	Telekomunikační věž mezi Lučinami a Zahrádkami (technický prvek)	Žádný zásah
	17	Sjezdové lyžařské tratě a lanovky (Hnědý vrch, Javor, Růžová hora apod.)	Slabý zásah
Znaky estetických hodnot vč. měřítka a vztahů v krajině	18	Vizuálně uzavřený prostor, ohraničený výraznými terénními horizonty (Sněžka, Studniční hora, Luční hora, Černá hora, Liščí hora)	Slabý zásah
	19	Pohledově exponované prostory a výhledy z některých výrazných vrcholů (Černá hora, Sněžka, Studniční hora apod.)	Silný zásah
	20	Kontrast hlubokých údolí a výrazně vyčnívajících vrcholů	Slabý zásah

6.5.2 Určení únosnosti zásahu na základě zjištěné míry vlivů

Z výsledků klasifikace znaků a hodnot krajinného rázu v dotčeném území a následném vyhodnocení míry vlivu záměru na tyto znaky a hodnoty vyplývá, že posuzovaný záměr výstavby nové části hotelu Lidická bouda v katastrálním území Pec pod Sněžkou krajinný ráz území ovlivní. Především estetické a vizuální znaky a hodnoty krajinného rázu budou dotčeny nejvíce, dále se záměr dotkne některých identifikovaných znaků přírodní charakteristiky a znaky kulturní a historické charakteristiky budou zasaženy nejméně. Jedná se o trvalý zásah do krajinného rázu. Otázkou však zůstává míra únosnosti tohoto vlivu.

Na základě výše uvedených analýz a zhodnocení vlivu záměru na jednotlivé charakteristiky krajinného rázu lze konstatovat, že posuzovaný záměr výstavby nové části hotelu Lidická bouda v k. ú. Pec pod Sněžkou představuje v omezené míře rušivý zásah do některých kritérií, uvedených v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Jsou jimi především vlivy na rysy a hodnoty přírodní charakteristiky a vlivy na estetické a vizuální hodnoty. Lze říci, že v bezprostřední blízkosti záměru je míra zásahu největší, v celkovém panoramatu však nemá tak velký rozsah. Navrhovaná výstavba nové části hotelu Lidická bouda představuje na základě zjištěné míry vlivů na krajinný ráz neúnosný zásah do hodnot krajinného rázu území Pece pod Sněžkou.

Jedinečnost krajinné scenérie Krkonoš je významná a byly zde identifikovány znaky přírodních charakteristik, které vytváří jedinečné a velmi hodnotné území z hlediska celé republiky. Posuzovaný záměr je tedy z hlediska vlivu na krajinný ráz za těchto podmínek neakceptovatelný. Negativní dopad na krajinný ráz zájmového území by mohl být zmírněn pouze v případě zmenšení celkového rozsahu plánované výstavby a zvolení vhodnějších architektonických prvků, které by byly v souladu s typickou zástavbou Krkonoš.

7 Diskuze

Česká legislativa umožňuje v oblasti ochrany krajinného rázu značnou volnost. Ta se týká samotného provádění hodnocení krajinného rázu. Ministerstvo životního prostředí již dlouho registruje jisté nedostatky aplikace legislativních norem pro ochranu krajinného rázu, konkrétně o §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který se ochranou krajinného rázu zabývá (Cibulka, 2006). Podle mého názoru není legislativní vymezení ochrany krajinného rázu natolik podrobné, aby postihovalo všechna jeho úskalí. V praxi se tak setkáváme s mnoha problémy při hodnocení krajinného rázu.

Jedním z takových problémů v procesu posuzování je absence závazných postupů a metodik pro provádění kauzálního či preventivního hodnocení krajinného rázu. Často pak vznikají rozdílné a rozporuplné závěry, které mohou být založeny na subjektivitě hodnotitele a které nelze nijak uchopit. Kvalita posudků je značně irelevantní a proto je ve vlastním zájmu investora nechat si vypracovat posudek z hlediska vlivu na krajinný ráz na co nejlepší úrovni. Cibulka (2006) uvádí, že existující metodiky, které se v současnosti běžně používají, jsou obtížně aplikovatelné pro orgány ochrany přírody na úrovni obcí. Více se hodí pro posuzování složitějších objektů, staveb a změn ve využití území v rámci procesů EIA a SEA.

Další zásadní problém v oblasti ochrany krajinného rázu a jeho posuzování spatřuji v absenci odborných autorizací pro provádění těchto činností. Krajinný ráz je většinou hodnocen různými specialisty, architekty, úředníky, ale žádný z nich nemá potřebnou autorizaci k hodnocení krajinného rázu. Důvodem je, že taková autorizace v České republice zatím neexistuje. Můžeme pak tedy pouze spekulovat nad kvalitou a objektivitou jednotlivých posudků.

Krajinný ráz lze hodnotit dvěma způsoby (Vorel a kol., 2004). Jsou jimi kauzální hodnocení krajinného rázu, při němž se posuzuje vliv konkrétního záměru či změny využití území na ráz krajiny a hodnocení preventivní, při kterém se hodnotí

větší území. Tato práce předkládá kauzální hodnocení krajinného rázu a je založena na několika zásadních krocích.

Nejdůležitější a zároveň nejnáročnější částí kauzálního hodnocení krajinného rázu je jistě identifikace a následná klasifikace znaků a hodnot krajinného rázu zájmového území. Vymezený dotčený krajinný prostor se vyznačuje významnými přírodními i kulturními hodnotami. Některé z identifikovaných znaků krajinného rázu jsou natolik jedinečné a neopakovatelné, že vytváří hlavní rysy krajinného rázu této části Krkonošského národního parku. Proto je nezbytné správně určit míru vlivu zásahu na krajinný ráz a stanovit jeho únosnost v dotčeném prostoru.

Hranici mezi chápáním únosnosti či neúnosnosti vlivu záměru na krajinný ráz však ovlivňuje mnoho okolností (Vorel, 2006). Jedná se například o změny ve vývoji chápání krajiny, potřeby krásy a harmonie v krajině. Z hlediska umístování a povolování staveb je to pak zejména vývoj stále nových trendů a požadavků na vzhled a architekturu objektů. V rámci zachování typické krajinné struktury se pak zejména orgány ochrany přírody vyjadřují k architektonickému pojetí jednotlivých připravovaných záměrů a doporučují konkrétní limity. Pro stavby umístěné v Krkonošském národním parku a jeho ochranné zóně se nejčastěji pohlíží na tvar střechy, materiály ze kterých bude stavba vybudována, tvar a velikost oken a dveří. Z pohledu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny jsou jisté hranice únosnosti vymezeny, a to konkrétně v §12.

Z metodického postupu autorů Vorel a kol. (2004) vyplývá, že určení únosnosti není jednoduchou záležitostí. Ve své podstatě vychází z hodnocení tří důležitých kritérií. Prvním kritériem únosnosti je výraznost a čitelnost krajinného rázu. Druhým kritériem pro určení míry únosnosti záměru na krajinný ráz je kontext záměru s významnými znaky a hodnotami přírodní, kulturní a historické charakteristiky KR (Vorel, 2006). Některé znaky jsou výrazné více, některé méně. Ty znaky, které jsou v dané krajině dominantní, mohou rozhodujícím způsobem určovat jeho rázovitost. V záměru dotčeném prostoru se takové zásadní znaky vyskytují. Jsou jimi znaky přírodní charakteristiky, konkrétně přítomnost nejvyšší hory ČR Sněžky a dalších dominantních terénních vrcholů (Studniční hora, Světlá

hora, Černá hora), výrazná modelace a členitost, kontrast horského pohoří a hluboce zaříznutých údolí řeky Úpy. V rámci takto identifikovaných znaků a jedinečných přírodních hodnot nelze připustit zásah, který byl ve dvou případech (co se přírodních hodnot týče), jednom případě v rámci kulturních a historických hodnot a jednom případě vizuálních charakteristik vyhodnocen jako silný. Takovým zásahem by mohlo dojít k nevědomému narušení jedinečných znaků a hodnot krajinného rázu.

Posledním hodnotícím kritériem únosnosti záměru je vizuální exponovanost lokality, ve které je navržena stavba, její viditelnost z významných míst krajinné scenérie (Vorel, 2006). Z hlediska vizuálních charakteristik bylo zjištěno, že plánovaný záměr by mohl mít velký vliv na pohledově exponovaná místa DoKP. Stavba bude viditelná z významných horizontů a okolních vrcholů v rámci dotčeného krajinného celku. Stavba se tedy nachází v pohledově exponované poloze a z tohoto důvodu je neúnosná pro krajinný ráz tohoto území.

8 Závěr

Jedinečné biogeografické a geomorfologické poměry Krkonoš předurčují toto nejvyšší české pohoří k jejich vysoké přírodní hodnotnosti, kterou bezpochyby mají. A to nejen v rámci České republiky, ale z hlediska celé Evropy. Právě díky příznivým přírodním podmínkám a také snadné dostupnosti a husté síti značených turistických a cyklistických tras se Krkonoše člení na první příčky v návštěvnosti. Jsou oblíbeným cílem letní i zimní turistiky. Počítá se, že každoročně Krkonoše navštíví přes dva miliony návštěvníků. Stále se zvyšující turistický tlak znamená i nutnost zvyšování kapacit ubytovacích, rekreačních a sportovních areálů. Tím se Krkonoše stávají i častějším cílem investorů, provozovatelů lanovek apod.

V posledních letech dochází k výrazným vlivům člověka na krajinný ráz Krkonoš zejména množstvím stavebních aktivit kolem větších horských center. Příkladem je právě Pec pod Sněžkou, kde v důsledku stále vzrůstajícího vlivu rozvoje služeb v oblasti rekreace vyrůstají nové objekty. Ty slouží nejen k trvalému bydlení, ale také k přechodnému ve formě penzionů, hotelů či hotelových komplexů, vybavení lyžařských areálů, stavba nových lyžařských a běžkařských tras a lanovek. Ne vždy je výstavba spojená s rozšiřováním stávajícího zastavěného území (v souladu s platnými územními plány obcí), ale často jde i o průnik do volné krajiny.

Posuzování vlivů těchto záměrů na ráz krajiny se tak stává velmi důležitým podkladem při rozhodování orgánů ochrany přírody a krajiny a dále pro stavební úřady. A to zejména pokud by měl takový záměr narušit harmonické měřítko krajiny vysokých přírodních i estetických hodnot, jakou se Krkonošský národní park vyznačuje. V případech posuzování vlivu záměru na krajinný ráz v chráněných územích bývají oslovováni externí specialisté, které provádí tyto kauzální hodnocení vlivu stavebních záměrů a změny využití území na ráz krajiny.

Předložená práce měla za cíl posoudit, jaký velký zásah do krajinného rázu bude představovat výstavba nové části hotelu Lidická bouda, zasahující do ochranného pásma Krkonošského národního parku. Zájmové území obce Pec pod

Sněžkou má z hlediska krajinného rázu velký význam, některé identifikované znaky krajinného rázu jsou jedinečné v celé České republice. Hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz bylo provedeno zejména vizuálním posouzením, s využitím dostupných mapových i textových podkladů a pořízené fotodokumentace. Práce bude sloužit jako podklad pro orgány ochrany přírody v rozhodovací praxi.

9 Seznam použité literatury

- ARETANO R., PETROSILLO I., ZACCARELLI N., SEMERARO T. a ZURLINI G., 2013: People perception of landscape change effects on ecosystem services in small Mediterranean islands: A combination of subjective and objective assessments. *Landscape and Urban Planning* 112/2013: 63-73.
- BELL S., 2004: *Elements of visual design in the landscape*. Spon Press, London: 196 s. ISBN 0-415-32518-8.
- BENESCH A. a DOBLHAMMER R., 2006: Ochrana krajinné identity před společností – pro společnost? In: VOREL I. a SKLENIČKA P. [eds.]: *Ochrana krajinného rázu*. Naděžda Skleničková, Praha: 7-12. ISBN 80-903206-7-8.
- BOROVIČKOVÁ H. a HAVELKOVÁ S., 2005: Nástroje ochrany přírody a krajiny. *PLANETA* 8/2005: 5-6. ISSN 1213-3393.
- BRYCHTOVÁ J. a KRAUSE J., 2004: Vyhodnocení krajinného rázu území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma. *Správa KRNAP*, Praha: 69 s.
- BUKÁČEK, R., 2006: Preventivní hodnocení krajinného rázu rozsáhlejšího území: metodika a možnosti jejího využití. In: VOREL I. a SKLENIČKA P. [eds.]: *Ochrana krajinného rázu*. Naděžda Skleničková, Praha: 91-98. ISBN 80-903206-7-8.
- CIBULKA J., 2006: Vymezení podrobností ochrany krajinného rázu. In: VOREL I. a SKLENIČKA P. [eds.]: *Ochrana krajinného rázu*. Naděžda Skleničková, Praha: 57-60. ISBN 80-903206-7-8.
- CÍLEK V., 2005: *Krajiny vnitřní a vnější*. Dokořán, Praha: 269 s. ISBN 80-7363-042-7.
- CULEK M. [ed.], 2006: *Biogeografické členění České republiky*. ENIGMA, Praha: 347 s. ISBN 80-85368-80-3.

- DADEJÍK O. a ZUSKA V., 2006: Estetika krajiny. In: VOREL I. a SKLENIČKA P. [eds.]: Ochrana krajinného rázu. Naděžda Skleničková, Praha: 39-42. ISBN 80-903206-7-8.
- FORMAN, R. T. T. a GORDON, M., 1993: Krajinná ekologie. Academia, Praha: 583 s. ISBN 80-200-0464-5.
- HORÁKOVÁ V., FLOUSEK J. a HARČARIK J., 2000: Natura 2000 V Krkonoších. Správa Krkonošského národního parku, Vrchlabí: 31 s. ISBN 80- 86418-55-3.
- JUST T., 2010: Přírodě blízké úpravy vodních toků v intravilánech a jejich význam v ochraně před povodněmi. Revitalizace sídelního prostředí vodními prvky. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha: 213 s. ISBN 978-80-87457-03-0.
- KOSTKAN V., 1996: Územní ochrana přírody a krajiny v České republice. Ministerstvo životního prostředí České republiky, Praha: 138 s. ISBN 80-7078-366-4.
- KUBEŠOVÁ A. a KUBEŠ M., 2009: Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí. Územní plán města Pec pod Sněžkou, návrh. Praha: 44 s.
- KUPKA J., 2011: Krajiny kulturní a historické. ČVUT, Praha: 180 s. ISBN 978-80-01-04653-1.
- LANGAROVÁ K., 2011: Nové výzvy krajinnému rázu. In: VOREL I. a KUPKA J. [eds.]: Krajinný ráz v sídlech / sídla v rázu krajiny. České vysoké učení technické v Praze, Praha: 115-123. ISBN 978-80-01-04908-2.
- LIPSKÝ Z. a ROMPORTL D., 2006: Krajinné indikátory pro hodnocení změn krajinného rázu. In: VOREL I. a SKLENIČKA P. [eds.]: Ochrana krajinného rázu. Naděžda Skleničková, Praha: 51-56. ISBN 80-903206-7-8.
- LÖW J. a MÍCHAL I., 2003: Krajinný ráz. Lesnická práce s.r.o., Kostelec nad Černými lesy: 552 s. ISBN 80-86386-27-9.
- MACKOVIČ V., 2006: Krajina v procesu územního plánování. Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha: 187 s.
- MAIER K., 2000: Územní plánování. ČVUT, Praha: 85 s. ISBN 80-01-02240-4.
- MANA V., 2007: Krajinný ráz. 29 s.

- MÍCHAL I., 1994: Ekologická stabilita. Veronica, Brno: 275 s. ISBN 80-85368-22-6.
- NEUHÄUSLOVÁ Z., 2001: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, Praha: 341 s. ISBN 80-200-0687-7.
- QUITT E., 1971: Klimatické oblasti Československa. Československá akademie věd - geografický ústav, Brno: 73 s.
- RUBÍN J. [ed.], 2006: Přírodní klenoty České republiky. Academia, Praha: 318 s. ISBN 80-200-1377-6.
- SKLENIČKA P., 2002: Ochrana krajinného rázu v procesu EIA. EIA 2000/2: 8-11.
- SKLENIČKA P., 2003: Základy krajinného plánování. Naděžda Skleničková, Praha: 321 s. ISBN 80-903-2061-9.
- SKŘIVANOVÁ Z. a KALIVODA O., 2010: Perception and assessment of landscape aesthetic values in the Czech Republic – a literature review. Journal of Landscape Studies 3: 211-220.
- STIBRAL K. a DADEJÍK O., 2009: Krása, krajina, příroda I. Dokořán, Praha: 280 s. ISBN 978-80-7363-286-1.
- SVOBODOVÁ K., 2011: Krajinný ráz. Krajina a krajinný ráz ve strategickém plánování. ČVUT, Praha: 22 s.
- TROLL, C. 1950: Die geographische Landschaft und ihre Erforschung. Heidelberg: Studium Generale 3: s. 163 – 181.
- VLASÁK J. a BARTOŠKOVÁ K., 2007: Pozemkové úpravy. ČVUT, Praha: 168 s. ISBN 978-80-01-03609-9.
- VOREL I., 2006: Hranice únosnosti zásahů do krajinného rázu. In: VOREL I. a SKLENIČKA P. [eds.]: Ochrana krajinného rázu. Naděžda Skleničková, Praha: 61-68. ISBN 80-903206-7-8.
- VOREL I., 2008: Aktuální problémy v ochraně charakteru krajiny a krajinného rázu. In: VOREL I. a KUPKA J. [eds.]: Aktuální problémy ochrany krajinného rázu 2007. Centrum pro krajinu s.r.o., Praha: 5-8. ISBN 978-80-903206-9-7.

Online zdroje

- ESPAÑOL- ECHÁNIZ I., 2010: Aesthetic experience of (landscape) nature as a means for environmental awareness. Enrahonar 45, online: <http://www.raco.cat/index.php/enrahonar/article/viewFile/210155/279370>, cit. 12. 4. 2013.
- KOCOVÁ P., 2005: Historie Pece pod Sněžkou. Online: <http://www.pecpodsnezkou.cz/omestepec-historie1.php>, cit. 27. 3. 2013.
- MÍCHAL I. [ed.], 1999: Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve státní správě. Agentura ochrany přírody a krajiny, Praha, online: http://arnika.org/soubory/dokumenty/ekoporadna/Vzorova_podani_a_zakony/Ochrana_prirody/Vyklady_a_judikaty/metodika_krajiny_raz.pdf, cit. 16. 2. 2013.
- MŽP, 2008-2012: Vlivy a činnosti působící na půdu – rekultivace. Ministerstvo životního prostředí, Praha, online: http://www.mzp.cz/cz/vlivy_a_cinnosti, cit. 10. 4. 2013.
- SPRÁVA KRNAP, 2010: Historie vlivu člověka na území Krkonoš. Správa KRNAP, Vrchlabí, online: <http://www.krnep.cz/historie-vlivu-cloveka/>, cit. 20. 2. 2013.
- SPRÁVA KRNAP, 2010: Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo. Správa KRNAP, Vrchlabí, online: <http://www.krnep.cz/krnap-a-jeho-ochrannepasmo/>, cit. 15. 4. 2013.
- VOREL I. a KUPKA J., 2009: Metoda posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz. EIA – IPPC – SEA 2009/2, online: [http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/E4021F6D7EA066B9C12575BB00416372/\\$file/OVV-EIA_02-20090519.pdf](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/E4021F6D7EA066B9C12575BB00416372/$file/OVV-EIA_02-20090519.pdf), cit. 19. 3. 2013.
- VOREL, I., BUKÁČEK, R., MATĚJKA, P., CULEK, M. a SKLENIČKA, P., 2004: Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz. Naděžda Skleničková, Praha, online: <http://web.cvut.cz/fa/u519/KUKR/metodika.htm>, cit. 12. 1. 2013.

Legislativní zdroje

- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
- Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, v platném znění.
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.
- Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.
- Evropská úmluva o krajině (2000). Florencie.

Online zdroje obrázků

- *URL 1:* Zonace KRNAP (online) [cit. 2013.02.04], dostupné z <http://www.siskar.cz/trasy/krkonose/krnap.htm>.
- *URL 2:* Geologická mapa zájmového území 1: 50 000 (online) [cit. 2013.01.02], dostupné z http://www.geology.cz/app/ciselniky/lokalizace/show_map.php?mapa=g50&y=641700&x=988100&s=1.
- *URL 3:* Klasifikace půdních typů (online) [cit. 2013.20.04], dostupné z <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map>.
- *URL 4:* Klimatické oblasti ČR (online) [cit. 2013.20.04], dostupné z <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map>.
- *URL 5:* Potenciální přirozená vegetace (online) [cit. 2013.19.04], dostupné z <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map>.

10 Seznam použitých zkratek

BRKK	Biosférická rezervace Krkonoše/ Karkonosze
ČVUT	České vysoké učení technické
DoKP	Dotčený krajinný prostor
DTM	Digitální model terénu
EIA	<i>Environmental Impact Assessment</i> Vyhodnocení vlivů na životní prostředí
EHS	Evropské hospodářské společenství
EU	Evropská unie
EVL	Evropsky významná lokalita soustavy NATURA 2000
GIS	Geografický informační systém
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
KPÚ	Komplexní pozemkové úpravy
KRNAP	Krkonošský národní park
KR	Krajinný ráz
k. ú.	Katastrální území
LB	Lokální biokoridor
LHP	Lesní hospodářský plán
NRBC	Nadregionální biocentrum
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
PO	Ptačí oblast soustavy NATURA 2000
PSZ	Plán společných zařízení
S-JTSK	Systém jednotné trigonometrické sítě katastrální
SEA	<i>Strategic Environmental Assessment</i> Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí
UNESCO	<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i> Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VPK	Významný krajinný prvek
ZCHÚ	Zvláště chráněné území

PŘÍLOHY

11 Seznam příloh

Přehled mapových výstupů

<i>Příloha č. 1:</i> Výsledek analýzy viditelnosti záměru.....	1
<i>Příloha č. 2:</i> Vymezení dotčeného krajinného prostoru na základě analýzy viditelnosti záměru	2
<i>Příloha č. 3:</i> Vymezení jádrových území výskytu chráněných druhů v rámci soustavy Natura 2000 v KRNAP.....	3
<i>Příloha č. 4:</i> Identifikované znaky přírodní charakteristiky krajinného rázu zájmového území.....	4
<i>Příloha č. 5:</i> Identifikované znaky kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu zájmového území.....	5
<i>Příloha č. 6:</i> Identifikované znaky vizuální charakteristiky krajinného rázu zájmového území.....	6

Přehled fotografií

<i>Příloha č. 7:</i> Lučiny z úpatí Černé hory s výhledem na Sněžku a Studniční horu.....	8
<i>Příloha č. 8:</i> Lidická bouda na lučinách, pohled z Černé hory.....	8
<i>Příloha č. 9:</i> Pohled na Lučiny z Hnědého Vrchu.....	9
<i>Příloha č. 10:</i> Posuzovaný záměr s pohledem na Sněžku a Studniční horu.....	9
<i>Příloha č. 11:</i> Posuzovaný záměr s Liščí horou v pozadí.....	10
<i>Příloha č. 12:</i> Objekty v bezprostředním okolí posuzovaného záměru.....	10
<i>Příloha č. 13:</i> Výstavba moderního objektu v blízkosti posuzovaného záměru.....	11
<i>Příloha č. 14:</i> Panoramatická fotografie, Lučiny.....	11
<i>Příloha č. 15:</i> Panoramatický pohled z Pražské boudy, Lučiny.....	11
<i>Příloha č. 16:</i> Typická krajinná scenérie, Pec pod Sněžkou.....	12